

משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים

דוח הפחתת נטל רגולטורי

תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש)

דצמבר 2021

הדוח נערך על ידי מנהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית

אישור: הודיה הומינור רוזנבלום ורון גילרן, מנהלי תחום מדיניות רגולציה, אגף (בכיר) אסטרטגיה ותכנון מדיניות,
זרוע העבודה, משרד הכלכלה והתעשייה

תוכן העניינים

3	רקע כללי
4	 <u>חלק א – פעילות הרגולטור</u>
9	חלק ב – מיפוי עומסים
12	 <u>חלק ג - תכנית המשרד להפחתת נטל</u>
19	חלק ד' - לו"ז ואבני דרך

רקע כללי

בעקבות החלטת ממשלה מס' 2118, מתאריך 22.10.14, שעניינה 'הפחתת הנטל הרגולטורי', נדרשים כלל משרדי הממשלה לבצע תכניות להפחתת הנטל הרגולטורי. מסמך זה מציג את עיקרי הנושאים שעלו בתהליך ואת תכנית משרד הכלכלה והתעשייה להפחתת הנטל על הציבור בתחום עבודה ברעש מזיק.¹

עבודה ברעש מזיק יוצרת שורה של **סיכונים** :

- סיכון רפואי לעובד – מסיכונים בטיחותיים, עבור בפגיעה בשמיעה ועד איבוד כליל;
- סיכון משפטי וכלכלי למעסיק – תביעות משפטיות, עלויות הרחקת עובדים;
- סיכון כלכלי לרגולטור – שיפוי כלכלי ע"י המדינה לעובדים שנפגעו.

האינטרס הציבורי שהתקנות נועדו להגן עליו הוא בראש ובראשונה שמירה על בריאות העובד. אינטרס אחר שיש להביא בחשבון הוא חשש לפגיעה לא מידתית בחופש העיסוק שלו ובפרנסתו במקרה של הרחקה מעבודה. יובהר, כי האינטרס העליון הוא בריאות העובד. מטרת הרגולטור היא לייצר רגולציה יעילה ואפקטיבית אשר מוצאת, עד כמה שניתן, את האיזון הנכון והיחסי בין האינטרסים הללו, תוך צמצום הסיכונים והנזקים הרפואיים והכלכליים לעובד, למעסיק ולרגולטור.

נושא העבודה ברעש מזיק מוסדר, בעיקרו, באמצעות תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש). מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית עמל על תיקון התקנות במהלך העשור האחרון, מתוך מטרה להתאימן לשינויים הטכנולוגיים, הרפואיים, המקצועיים, הגהותיים והאחרים שחלו בשוק מאז התקנתן בשנת 1984 (תיקונים מסוימים לתקנה נעשו בשנת 2000)

לאורך התקופה האמורה, נבחנו לעומק כמה שינויים אפשריים בתקנות ע"י שתי ועדות מקצועיות. במקביל, מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית, בשיתוף אגף אסטרטגיה בזרוע העבודה, ביצע בשנתיים האחרונות בחינה של תהליך הפחתת הנטל (בין היתר בהתבסס על ממצאי הוועדות המקצועיות) שעיקריו מובאים בזאת לעיון הציבור בכלל, ולציבור בעלי העניין בפרט.

¹ יובהר כי עבודת המטה נערכה בתקופת ממשלת מעבר.

חלק א – פעילות הרגולטור

א. אינטרס ציבורי ועיקרי הפעילות של הרגולטור בתחום

הרגולטור

מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית שבמשרד הכלכלה והתעשייה (להלן: "מינהל הבטיחות" ו"המשרד" בהתאמה) אחראי לקידום הליכי חקיקה וקביעת מדיניות להשגת סביבה עבודה בטוחה, מניעת תאונות עבודה ושמירה על בריאותם של העובדים. בנוסף אחראי מינהל הבטיחות על קביעת התנאים והדרישות להסמכה של גורמים מקצועיים הפועלים בתחום הבטיחות והבריאות התעסוקתית והוא שמעניק את ההסמכות לגורמים אלה. עוד אחראי המינהל על מתן היתרים ואישורים לפעילויות שונות (כדוגמת: היתר לאחסון דלק וגז, היתר לשימוש בחומר נפץ, היתר לעבודה בהתזת חול, ועוד) ומבצע את הפיקוח והאכיפה בנושאים שתחת אחריותו. מלבד אלו, מעודד מינהל הבטיחות מחקרים ופעילויות המבוצעים ע"י גורמים שונים במשק, שמטרתם קידום הבטיחות במקומות העבודה ומניעת סיכוני בריאות.

גורמי הסיכון התעסוקתיים שבטיפול מינהל הבטיחות, נחלקים לגורמים כימיים (כדוגמת חומרים מזיקים הנפלטים בתהליכי ייצור), גורמים פיסיקליים (כגון רעש, קרינה מסוגים שונים, תנאים סביבתיים של טמפרטורה, לחות) ועוד.

המעבדה הארצית לגהות תעסוקתית שבתוך מינהל הבטיחות (להלן: "המעבדה הארצית") אחראית על מגוון היבטים הקשורים להערכת החשיפה של כלל העובדים בישראל לגורמים מזיקים בעבודה, ובכללם - רעש.

מסמך זה יתמקד, כאמור, בצמצום ומניעת חשיפה לרעש מזיק במקום העבודה.

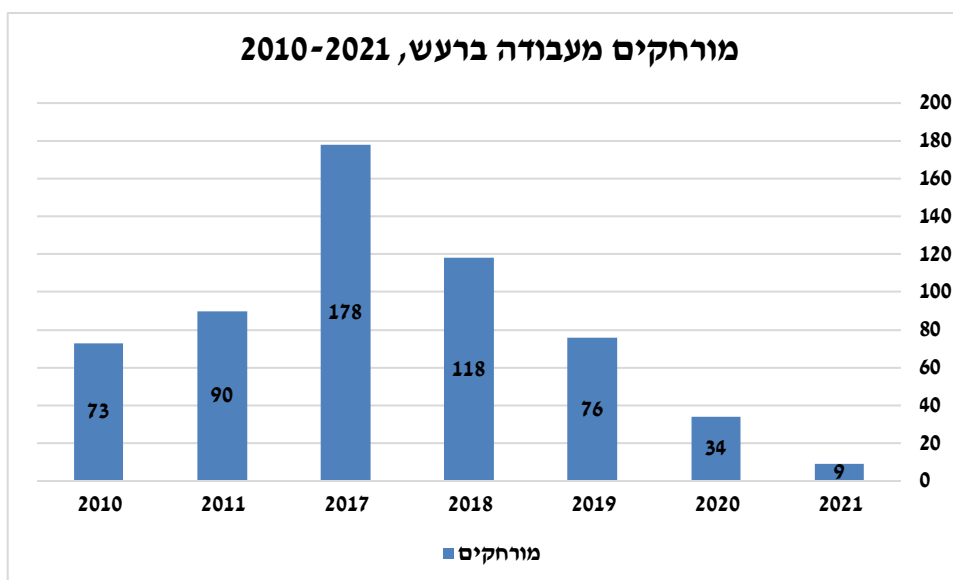
רעש מזיק

רעש מזיק הינו רעש שמפלסו גבוה מהערכים המותרים בתקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובטיחות העובדים ברעש), תשמ"ד-1984 (להלן: "התקנות"), העלול לגרום נזק בריאותי לעובד החשוף לו במקום עבודתו. חשיפה לרעש מזיק הוא פונקציה של שני משתנים - **מפלס הרעש ומשך החשיפה** לאותו הרעש. רמת החשיפה המותרת ביום עבודה בן 8 שעות היא 85 דציבלים (85 d B[A]).

חשיפה לרעש מזיק עלולה לפגוע באוזן הפנימית ולהביא לירידה בשמיעה, לחירשות מקצועית ולפגיעה במערכות נוספות בגוף (כדוגמת מערכת שיווי המשקל), וכפועל יוצא - להביא להגבלת כושר העבודה עד כדי הפסקת העבודה.

מפעלים אשר מעסיקים עובדים ברעש מזיק חייבים לנקוט רשימת פעולות הנקובות בתקנה לשם שמירת שמיעה של העובדים. בין הפעולות הנדרשות – ביצוע בדיקות סביבתיות תדירות לשם מדידת רמת החשיפה של עובדים לרעש. לפי נתוני המעבדה הארצית לגהות, בשנת 2020 בוצעו ב-1,600 מפעלים בדיקות רעש, על אוכלוסייה של כ-27,000 עובדים מהם נמצאו חשופים לרעש מזיק קרוב ל-12,000². על פי נתונים של שנת 2017 מספר העובדים הנמצאים במעקב של בדיקות שמיעה מוערך בכ-106,000.

² הערכת המינהל היא כי קיים דיווח חסר ומספר העובדים החשופים לרעש מזיק במקום העבודה הינו גבוה מהמדווח על ידי המפעלים. עוד יצוין כי בשנת 2020 חלה ירידה מסוימת בהיקף המפעלים שביצעו את בדיקות הרעש, ככה"נ בשל מגפת הקורונה.

נתונים שהפיק מינהל הבטיחות מראים כי מאז שנת 2017 חלה ירידה ניכרת בדיווח על מספר המורחקים מעבודה. יש להדגיש כי (ממגוון סיבות) **קיים מחסור בנתונים וניתוחם לעניין מספר הנבדקים הכולל בכל אחת מהשנים החל משנת 2018, כך שקשה להעריך האם הירידה הנומינלית במספר המורחקים היא גם ירידה ריאלית.** השנה האחרונה עבורה יש נתון לגבי מספר הנבדקים היא כאמור 2017, שם נבדקו כ-106,000 עובדים. שיעור המורחקים באותה שנה היה אפוא מזערי, ועמד על 0.17%.

אף על פי כן, בהתאם לנתוני רישום מחלות המקצוע של משרד הבריאות³, גורם הסיכון השכיח ביותר במקום העבודה הינו רעש מזיק. אחוז הפגיעות במערכת השמע, מבין כלל המחלות התעסוקתיות שדווחו בשנים 2012-2016 נע בין 51.6% ל-64%. בשנת 2017 נרשמה ירידה בדיווח והוא עמד על 46% (871 דיווחים) אולם עדיין עמד בראש רשימת המחלות מקצוע המדווחות. יוצא אפוא כי קיים פער לא מבוטל בין מספר הדיווחים על מורחקים לבין מספר המקרים המדווחים של מחלות מקצוע בתחום. הפער נובע בין השאר מקריטריון הרכקה שקשה לעמוד בו בתדירות הבדיקות הנוכחית של אחת לשנה (הסבר נוסף על נושא זה ראו בהמשך בפרק העוסק בקריטריון ההרכקה).

לתחלואת עובדים ישנן משמעותיות כלכליות משמעותיות המתגלגלות על כתפי העובד, המעסיק והמדינה, והכוללות הוצאות רפואיות הקשורות בשיקום ובקצבאות, בצורך להכשיר עובד חלופי ובירידה בפריון והרווחים של העובד עצמו.⁴

עיקרי הדרישות החלות על מקומות עבודה הפועלים ברעש מזיק לפי התקנות הקיימות

תקנה 1 לתקנות מגדירה "עובד ברעש מזיק" כאחד משני אלה: (1) אדם שעובד בעבודה/בתהליך עבודה המוזכר בתוספת הראשונה לתקנות, או לחלופין - (2) אדם שחשוף במקום עבודתו לרעש מזיק כהגדרתו בתקנות. משמע: תהליך עבודה שמופיע בתוספת הראשונה לתקנות מגדיר אוטומטית את מי שעובד בו כעובד החשוף ל"רעש מזיק", ללא התחשבות בקיומה של חשיפה בפועל, עוצמתה ומשכה.

³ <https://www.health.gov.il/PublicationsFiles/OccupationalDiseases2017.pdf>

⁴ עדכון נתוני 2019 - פרסום 387, אפריל 2019.

⁴ על פי הערכת OSHA, העלות הכוללת של תחלואה בגין ירידה בשמיעה בישראל עומדת על כ-330 מיליון דולר כאשר מתוכם, כ-70 מיליון דולר (21%) מושגים על המעסיק (עלות מחזור עובדים ואימון עובדים חדשים, עלות התדנינות משפטית ועוד), כ-92 מיליון דולר (28%) מוטלים על המדינה (קצבאות, שירותים רפואיים, אובדן הון אנושי וכו'), וכ-170 מיליון דולר (51%) הם הוצאות העובד עצמו (עלות שיקום והוצאות רפואיות, הפסד רווחים עתידי ועוד (מתוך אתר משרד הבריאות, הוסר מהאתר).

מפעלים חדשים נדרשים להודיע למפקח עבודה אזורי על תחילת עבודה ברעש מזיק חודש מראש, בטרם יתחילו את העבודה במקום.

המעסיק עובד ברעש מזיק נדרש לבצע הדרכות בכתב ובעל פה, אחת לשנה, על הנזק הבריאותי הנגרם מרעש מזיק ועל האמצעים שיש לנקוט לשם הגנה מפניו.

לאור הסיכונים, ובמטרה לצמצם את חשיפת העובדים לרעש מזיק, מחייבות התקנות שימוש באמצעים הנדסיים וניהוליים להפחתת הרעש במקור ולצמצום חשיפת העובדים לרעש⁵. במקום עבודה או בתהליך עבודה, שבו נמצאו מפלסי רעש הגבוהים מהחשיפה המרבית המותרת, מחויב המחזיק (המעסיק) לנקוט במגוון של פעולות על מנת שהחשיפה לרעש תהיה בטוחה המותר: שימוש באמצעים טכניים והנדסיים; שימוש באמצעים ארגוניים (כגון צמצום נוכחות עובדים באזור) באופן שרק העובדים החיוניים לתהליך יימצאו במקום, וגם אלו - למשך זמן מינימלי כך שהחשיפה תהיה בטוחה החשיפה המרבית המותר; אספקת מגני אוזניים (באופן זמני בלבד, עד הפחתת הרעש לערך המותר); והגברת מודעות העובדים – באמצעות חובת שילוט קבוע ובולט שיזהיר על חשיפה לרעש מזיק ויבהיר כי יש לעשות שימוש במגני אוזניים ולבצע בדיקות רפואיות.

במקום בו עובדים ברעש מזיק, או במקום שיש יסוד סביר להניח שעובדים בו ברעש מזיק – יש לקיים בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות, המורכבות מסקר מקדים (הבוחן את סביבת העבודה בכללותה ואת גורמי הסיכון באופן כללי), וניטור של רמות הרעש בפועל בתחנות הרלוונטיות, בהתאם לממצאי הסקר המקדים⁶. הבדיקות (לפחות להלכה), כוללות בדיקה של מפלסי הרעש סביב המכונה (מיפוי טופוגרפי), וכן בדיקה של מפלסי הרעש סמוך לאוזני העובדים. את הבדיקות סביבתיות-תעסוקתיות יש לקיים לכל הפחות אחת לשנתיים.

המעסיק נדרש לפרסם את תוצאות הבדיקות הסביבתיות לידיעת העובדים בתחנות העבודה השונות. נזכיר כי מטרת הבדיקות לספק למעסיק חיווי לגבי רמות הרעש במפעל, ובהתאם לקבוע מה הם הצעדים שעליו לנקוט לשם הגנה על בריאות העובד, וגם איזה עובדים לשלוח לפיקוח שמיעתי. בנוסף, מדובר בכלי ראיתי עבור העובד והמעסיק כאחד במקרה של פגיעה בשמיעה.

המעבדה המוסמכת והבודק המוסמך המבצעים את הבדיקות נדרשים לשלוח תוצאות הבדיקות למעבדה הארצית לגהות תעסוקתית במינהל הבטיחות, וכן למפקח עבודה אזורי. בנוסף חלה חובת שמירה של התוצאות במשך 20 שנה.

על המעבדה הארצית מוטלת חובה להעביר תוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות לשירות הרפואי המוסמך שבו מטופלים עובדי המפעל. אופן העברת המידע נעשה על ידי הרגולטור בסיכום מול כל קופה. פעולה זו מצריכה מקופות החולים לאסוף ולהזין את תוצאות הבדיקות לתיק המפעל.

בטרם יחל עובד את עבודתו ברעש מזיק, הוא נדרש לעבור בדיקה רפואית ראשונית הכוללת בדיקה רפואית קלינית כללית ובדיקה אודיומטרית. את הבדיקה הראשונית יש לבצע כחודש לפני תחילת העבודה. בנוסף, על העובד לעבור בדיקה רפואית חוזרת מידי שנה. כמו כן, נדרש המעסיק להחזיק בפנקס בריאות של העובד כל עוד העובד מועסק אצלו. הגורם האחראי על קביעת הבדיקות הוא המעסיק, כשעליו לתאם אותן מול קופות החולים אליהן משתייכים העובדים, או מול שירות רפואי מוסמך (פרטי).

השירות הרפואי המוסמך נדרש לנהל רישום בדיקות רפואיות לגבי כל עובד. על הרישום לכלול פרטים בנוגע לעובד, למפעל, לסיכוני הרעש, את ממצאי הבדיקות ואת חוות הדעת של הרופא המורשה הבודק. כמו כן, השירות נדרש

⁵ פירוש המונח "ניהוליים" בהקשר זה- נקיטת אמצעים הקשורים בניהול עבודת העובדים, כך שתצטמצם חשיפתם לרעש מזיק לזמן המינימלי הנדרש, ולכמות העובדים המינימלית הנדרשת, לביצוע העבודה.

⁶ הוראות בדבר אופן ביצוע הבדיקה מופיעות בנוהל בדיקות של המינהל, ולא בתקנה עצמה.

להנפיק לעובד פנקס בריאות ובו סיכום על כשירותו לעבודה ברעש מזיק. בין חובותיו של שירות רפואי מוסמך למסור את פנקסי הבריאות למעסיק אשר נדרש לשמור עליהם בכל תקופת העסקת העובד.

משנמצא ע"י רופא מורשה כי עובד אינו מתאים יותר לעבוד ברעש מזיק, נמסרת הודעה על כך למפקח העבודה האזורי, וזה מעביר למעסיק התראה בדבר איסור המשך העסקת העובד ברעש מזיק, כמפורט בתקנות. מלבד זאת, מפקח העבודה האזורי נדרש לחקור את הנסיבות שגרמו לחשיפת יתר לרעש מזיק ועליו לדרוש תיקון הליקויים לפי הצורך. העובד לא יוכל לחזור לעבודה ברעש מזיק, אלא אם כן יעבור בדיקה רפואית נוספת בידי רופא מורשה ויאושר לו מחדש להמשיך ולעסוק ברעש מזיק.

פעולות פיקוח ואכיפה

פעולות הפיקוח והאכיפה בתחום הרעש המזיק מתבצעות באמצעות מפקחי הבטיחות/העבודה שפועלים מטעם מינהל הבטיחות. במהלך שנת 2019 הוכשרו עשרות מפקחים נוספים, וכיום ישנם כ-80 מפקחים (עבודת הפיקוח מתפרשת על מכלול התחומים שבאחריות המשרד (בטיחות, תעשייה, חקלאות, גהות תעסוקתית, ועוד).

סמכויות האכיפה כוללות הוצאת "צו בטיחות" או "צו שיפור" בהתאם לעניין. בתחום רעש מזיק עיקר הצווים הניתנים הם צווים מסוג "צו שיפור", במסגרתם מחויב המעסיק לנקוט בצעדים הנדרשים לקיומה של הוראת החוק בתוך פרק הזמן הקבוע בצו. הסנקציות בגין הפרת הצו כוללות עיצום כספי בסכומים שבין 20,000 ₪ ל- 35,000 ₪ לכל ליקוי או הגשת תביעה משפטית.

בין השנים 2017-2021 הוצאו 500 צווי שיפור, עם מגמת עלייה משמעותית בעיקר בין 2019 ל-2020.⁷

לצד פעולות האכיפה, המעבדה הארצית לגהות תעסוקתית במינהל הבטיחות ובריאות התעסוקתית מרכזת שורת פעולות במטרה למנוע ולצמצם את החשיפה של עובדים לגורמים מזיקים ביניהם כורמים כימיים ורעש, ובכללן: איתור ויישום פתרונות רוחביים לשם מניעת החשיפה לגורמים מזיקים במקום העבודה; הכשרות והשתלמויות של מפקחים; הכשרת והסמכת בודקים ומעבדות (כיום קיימות 16 מעבדות לרעש, המעסיקות כ-50 בודקים); כתיבת נהלים והנחיות; איסוף וניתוח מידע בנוגע לחשיפות עובדים לגורמים מזיקים בעבודה; ניהול מאגר נתונים לאומי של בדיקות סביבתיות תעסוקתיות; וביצוע בקרת איכות על אותן בדיקות המבוצעות ע"י מעבדות מוסמכות ובודקים מוסמכים.

ב. הבסיס החוקי לפעילות

מינהל הבטיחות פועל מכח חוק ארגון הפיקוח על העבודה, 1954 – התשי"ד ומכח פקודת הבטיחות בעבודה, 1970 – התש"ל. באופן **ספציפי**, ישנם מספר חוקים, תקנות ונהלים המתייחסים לעניין רעש מזיק במקום העבודה:

- תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), תשמ"ד-1984
- תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.
- הנחיות אגף הפיקוח על העבודה לרופאים תעסוקתיים (הקריטריונים לפסילת עובדים מלהתחיל/להמשיך לעבוד ברעש מזיק) מתאריך 11.19.2007.
- נוהל ביצוע בדיקה סביבתית תעסוקתית לרעש, מיום 25.12.16.
- נוהל תכנון וניטור רעש תעסוקתי, מיום 25.12.2016.

⁷ נתונים של מינהל הבטיחות התעסוקתית: בשנת 2017 – 57 צווי שיפור; 2018 – 48; 2019 – 52; 2020 – 190; 2021 – 153.

ג. רגולציה ורגולטורים משיקים

- משרד הבריאות – מוסמך להסמיך שירותים רפואיים מוסמכים ורופאים מורשים לצורך ביצוע בדיקות שמיעה של עובדים.
- הביטוח הלאומי – קובע תקנות על ליקויים בריאותיים במחלות מקצוע וקביעת קריטריונים להכרה לצורך מתן פיצויים לנפגעים במחלות מקצוע (מכח חוק ביטוח הלאומי ותקנות ביטוח לאומי (ביטוח מפני פגיעה בעבודה) תשי"ד-1954).
- בנוסף, בהתאם לקבוע בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו 1996 (בסעיף 4 שם), מפעלים בהם 50 עובדים ומעלה נדרשים למנות ממונה על בטיחות, אשר אחראי ליעץ למעסיק בכל הנוגע לחוקי הבטיחות ולסייע בביצועם ובהעלאת המודעות לבטיחות במפעל.
- להשלמת התמונה יצוין, כי ישנם רגולטורים מקבילים העוסקים בהגנה מפני רעש מזיק שאינו במקום העבודה, ואלו הם: המשרד להגנת הסביבה, רשות הנמלים, משרד התחבורה ומשטרת ישראל.

ד. זיקה לרגולציה בינלאומית

במסגרת עבודת הצוות המקצועי, נבחנו הסטנדרטים הרגולטוריים הבינלאומיים, ובייחוד אלה המעוגנים בדירקטיבה האירופית, ביחס להתמודדות וצמצום הפגיעה מרעש מזיק במקום העבודה, וזאת בהשוואה לסטנדרטים בישראל. להלן עיקרי הממצאים:

מפלס הרעש המותר והאמצעים להשגתו:

ה- Directive 2003/10/EC – noise (להלן: "הדירקטיבה") מגדירה, כי ערך חשיפה נמוך הינו 80 דציבלים, וכי 85 דציבלים זהו ערך חשיפה מותר עליון.

הדירקטיבה מתייחסת לשלושה מצבים בתוך טווח החשיפה המותר: חשיפה לרעש לערך נמוך מ-82 דציבל - אין צורך לנקוט בפעולה מיוחדת; מ-82 עד 85 - אפשר, אבל לא חובה, לספק מגני שמיעה; בין 85 עד 87 - נדרשת ביצוע פעולה להפחתת החשיפה אל מתחת ל-85. הפחתת חשיפה יכולה להיות בשיטות רבות, למשל: הפחתת רעש במקור או אספקת מגני שמיעה; מעל 87 לאחר הפחתה של הגנה של מיגון שמיעה - החשיפה אסורה.

בדירקטיבה, כמו בישראל, החובה הראשונה היא להפחית את החשיפה לרעש אל הרמה המותרת באמצעים הנדסיים וניהוליים,⁸ ואספקת מגני שמיעה מתבצעת רק כחלופה זמנית עד לביצוע דרישה זו, או במידה ואי אפשר להפחית את עוצמת הרעש באמצעים אחרים. במידה ומקום העבודה לא הצליח להפחית את עוצמת הרעש ציוד המגן האישי נשאר כחלופה יחידה, ובתנאי שהרמת החשיפה תהיה עדיין מתחת לרמה המותרת, בהתחשב במקדם ההנחתה (שיעור ההפחתה של החשיפה לרעש) של ציוד המגן.

בעוד בדירקטיבה רף המקסימום לחשיפה לרעש הוא 87 דציבל לאחר ההפחתה באמצעות מגן אישי, בישראל רף ההפחתה הינו 85.⁹

⁸ המונח "ארגוני" בהקשר זה משמעו- צמצום משך החשיפה של העובד לרעש המזיק, למשל: הגבלת עבודתו בסביבת רעש מזיק ל-4 שעות במקום 8 שעות.

⁹ הסיבה לכך נעוצה בעובדה שציוד מגן אישי אינו פתרון בטוח ולא ניתן לכמת במדויק מה גובה עוצמת הרעש שאכן מופחת באמצעותו.

תדירות בדיקות השמיעה לעובדים החשופים לרעש מזיק בעבודה:

תדירות בדיקות השמיעה בעולם נעה בין בדיקה אחת ל-5 שנים לבדיקה אחת ל-10 שנים. לעומת זאת בישראל הדרישה הקיימת כיום היא לביצוע בדיקות שמיעה פעם בשנה. בהקשר זה, יצוין כי בחו"ל קיימים רכיבים אחרים במשטר הפיקוח, המאפשרים תדירות נמוכה יותר של בדיקות. כך למשל, ישנה הקפדה על ביצוע בדיקות חשיפה לרעש בעקבות שינויים במפעל, ביצוע מדידות בהתאם, דיווח על שינויים במידת החשיפה לרעש, ותהליכי בקשה נוספים על קיום תכנית שימור השמיעה¹⁰.

תקני ביצוע למדידות מפלסי הרעש:

התקנה מתייחסת לציוד בו יש לעשות שימוש במדידת רעש נשענת על תקני הוועדה הבינלאומית לאלקטרוטכניקה (IEC). בחלוף השנים מאז תוקנו התקנות (ב-1984), עברו תקני ה-IEC שינויים ניכרים, ובכללם שינוי בציוד והכלים המקובלים לשם הערכת החשיפה לרעש. גם בישראל חלו שינויים בציוד הנדרש ואשר נעשה בו שימוש על ידי בודקי הרעש באופן המותאם לעדכונים בתקני ה-IEC, אך נוסח התקנות הקיים טרם עודכן בהתאם ועדיין מפנה לתקנים הישנים (בעוד התקן בו נעשה שימוש מכונה IEC-60651, התקנות עדיין מתייחסות לתקן IEC-651).

חלק ב – מיפוי עומסים

א. סיכום הפעילות שבוצעה במשרד

מאז הותקנו התקנות בישראל, לפני כארבעים שנה (1984), חלו תמורות רבות. מלבד הידע הרב שנצבר, חלה התפתחות טכנולוגית משמעותית, פותחו כלים ואמצעים טכנולוגיים שהגדילו את האפשרות לצמצם את הרעש במקור, פותחו שיטות מהימנות יותר להערכת החשיפה לרעש ולמדידת ערכי ירידת השמיעה, וכן פותחו מתודולוגיות לניהול בטיחות במקומות עבודה. כל אלו קיבלו ביטוי גם בתקינה בישראל ובתקינה הבינלאומית שגם בהם חל שינוי בחלוף השנים, אך מבלי שעודכנו בתקנות.

בשים לב לכל אלו, הוקמו על ידי מנהל הבטיחות שתי ועדות לבחינת התקנות וההסדרים הקיימים: ועדת מומחים בתחום הרפואה, וועדת מומחים בתחום הגהות התעסוקתית שמונתה ע"י מפקחת עבודה ראשית. הוועדות פעלו בשנים 2007-2008 ופעם נוספת בשנים 2015-2016.

ועדת המומחים בתחום הגהות התעסוקתית מנתה שישה חברים (בודקים מוסמכים, אקוסטיקאים), וכללה נציגים מטעם המינהל, המוסד לבטיחות ולגהות, חברת חשמל ומעבדות רעש פרטיות. הוועדה הרפואית מנתה אף היא שישה חברים, וכללה נציגים מטעם משרד הבריאות, המוסד לבטיחות ולגהות, רופא תעסוקתי, רופא אף אוזן גרון, מפקח רפואי ראשי ונציג צה"ל.

תוצרי הוועדה היו הצעה לשינוי התקנות שבמרכזה עדכון התקינה למדידת החשיפה לרעש בהתאם לסטנדרט הבינלאומי, ועדכון הליך הבדיקה והמעקב הרפואי. ההמלצות וההצעה פורסמו לציבור להתייחסות.

במסגרת תהליך העבודה הפנים משרדי לתיקון התקנות וטיוב הרגולציה, נערכה פגישה של מינהל הבטיחות והאגף לאסטרטגיה ותכנון מדיניות, ובתהליך עבודה משרדי בוצע מיפוי של החקיקה הרלוונטית והפעולות הנובעות ממנה, נבחנו העומסים העיקריים שזוהו ע"י הצוותים המקצועיים במינהל לצד הצעותיהם להקלת הנטל הרגולטורי. בנוסף,

¹⁰ המידע הועבר ע"י חבר בוועדה המקצועית, אורי ארבל.

בוצעה פניה נוספת בכתב לבעלי עניין וכונס שולחן עגול (ראו להלן). לבסוף, נעשתה הערכה של עלויות הרגולציה והחיסכון הצפוי כתוצאה מהשינויים המתוכננים.

פניה לבעלי העניין:

בנוסף לפרסום שבוצע להצעת הועדות להתייחסות הציבור, בוצעה פניה יזומה למקומות עבודה ומפעלים (גדולים ובינוניים-קטנים) שבהם מצויים תהליכי עבודה ברעש; במפעלים המונים מעל ל-50 עובדים הפניה הייתה לממוני הבטיחות. בנוסף בוצעה פניה לכלל השירותים הרפואיים, למספר רופאים תעסוקתיים פרטיים, ול-20 בודקים/מעבדות מוסמכות. הפניה נעשתה באמצעות המייל.

הנמענים התבקשו להתייחס לעומסים המרכזיים המושתים עליהם ברגולציה להגנה על העובדים מפני רעש מזיק, ולצעדים שלדעתם יוכלו ליעל את הדרישות ולהפחית מהנטל הרגולטורי. בנוסף התבקשו להתייחס לעלויות הכלכליות של יישום הוראות הדין (בהיבט הכספי ובהיבט כ"א). מעבר לכך, התבקשו המפעלים (ממוני הבטיחות או בעלי המפעל, לפי העניין) להתייחס לשאלה האם קיימת אצלם כיום התייחסות להגנה על עובדים מפני רעש מזיק כבר בשלב תכנון המבנה והאם לדעתם התייחסות כזו יכולה לצמצם את עלויות העמידה בדרישות הרגולציה ו/או את מספר העובדים הנפגעים מרעש מזיק.

התקבלו תשובות ממספר מפעלים גדולים, משירותים רפואיים ומבודקים מוסמכים. בהמשך בוצעו שיחות ישירות עם כמה מבעלי העניין שהשיבו, לצורך הבהרות והשלמת נתונים.

שולחן עגול ופגישות עם בעלי עניין:

בעקבות סוגיות מהותיות שהתעוררו עם התקדמות התהליך, מינהל הבטיחות וצוות טיוב רגולציה שבאגף אסטרטגיה בזרוע העבודה כינסו ישיבה נוספת בהשתתפות רופאים תעסוקתיים, גהותנים, ממוני בטיחות, נציגי המוסד לבטיחות וגיהות ונציגי הביטוח הלאומי – על מנת ללבן סוגיות שכיווני הפעולה לגביהן טרם הוכרעו. בעקבות הישיבה קיים צוות טיוב רגולציה פגישות נוספות נפרדות עם ממוני הבטיחות ועם ביטוח לאומי, וכן בוצע שיח משלים במייל ובטלפון עם בעלי העניין. טרם הפגישות הועברו למשתתפים שאלות לדיון והתקבלו מחלקם מספר התייחסויות משלימות בכתב.

ב. סיכום עומסים

מודל ההתערבות הקיים בתקנות הינו משולש: הוא מטיל חובות על **מקומות העבודה והמפעלים** העובדים ברעש מזיק; על **השירותים הרפואיים המוסמכים** לבצע בדיקות רפואיות; ועל **המעבדות והבודקים המוסמכים** לבצע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקומות עבודה העובדים ברעש מזיק. הממשק מול הרגולטור מתקיים אף הוא בשלושה צמתים: טרם תחילת העסקתו של העובד - עדכון על תחילת עבודה ברעש מזיק או ברעש העלול להיות מזיק; במהלך ההעסקה - חובת משלוח תוצאות הניטור הסביבתי-תעסוקתי; ובסופה - במקרה בו נמצא בבדיקה רפואית שעובד אינו מתאים יותר להמשיך לעבוד ברעש מזיק, או אז הרגולטור יתערב כמפורט בתקנות (תקנה 12). כמובן שעל קיום הדרישות מהמעסיק מתקיים פיקוח ואכיפה על ידי מפקחי המנהל. משום כך, מרכז הכובד של התקנות עוסק בדרישות, ומיעוטן - בבירוקרטיה.

בעת מיפוי העומסים נמצאו עומסים המוטלים בעיקר מקומות עבודה ועל השירות הרפואי המוסמך, אשר יש מקום לבצע בהם שינויים. לצד שינויים להפחתות נטל והקלת עומסים, במסגרת התהליך התעורר צורך לעדכן חלק מהרגולציה באופן שלעתים אינו משפיע על הנטל הרגולטורי, ובמקרים אחרים עשוי להכביד את הנטל הרגולטורי ברכיבים ספציפיים. אשר על כן, להלן פירוט התכנית להפחתת הנטל ובהמשך התייחסות לעדכוני רגולציה והכבדות נטל.

עומסים המוטלים על מקומות עבודה המעסיקים עובדים ברעש מזיק:

1. הנחת "עובד ברעש מזיק" בעבודות/תהליכי העבודה המנויים בתוספת הראשונה לתקנות (עומס במישור הדרישות): במסגרת הערות הציבור עלה כי הרשימה המופיעה בתוספת הראשונה לתקנות הינה מיושנת, אינה תואמת לתהליכי העבודה, למכונות ולציוד בהם נעשה שימוש בימינו, וכי הדבר יוצר מצב שבו בדיקות רבות מתבצעות לעובדים שכלל אינם חשופים בפועל לרעש מזיק, או שחשופים לרעש גבוה במסגרת תהליכי עבודה המנויים בתוספת אך בתדירות נמוכה מאד שאינה עולה כדי 'רעש מזיק' כהגדרתו בתקנות. לפי נתוני המעבדה הארצית לגהות, כ-50% מניטורי הרעש מבוצעים במקומות עבודה מכוח התוספת הראשונה, ואלה מפיקים תוצאות תקינות וללא חריגות ברמת החשיפה לרעש. במצב זה, הניטורים מבוצעים שם, למעשה, שלא לצורך.

2. הודעה מוקדמת (עומס במישור הבירוקרטיה): מפעלים חדשים רבים הנכללים בגדר הוראה זו אינם מדווחים על התחלת עבודה ברעש מזיק. כמו כן בטרם תחילת העבודה לא ידוע בהכרח שהעבודה צפויה להיות ברעש מזיק, ויחד עם זאת, קיימים מנגנונים אחרים שבאמצעותם מקבל מינהל הבטיחות מידע אודות התחלת עבודה ברעש מזיק (פיקוח שוטף ע"י מפקחי המינהל; מידע המועבר על ידי הרשות המקומית במסגרת הוצאת רישיון עסק וחיידושו; תוצאות בדיקות ניטור הנשלחות למינהל עפ"י הוראות הדין). יוצא אפוא שההודעה מיותרת.

3. ביצוע בדיקות רפואיות לעובד (עומסים במישור הדרישות והבירוקרטיה):

- בעלי העניין העירו כי אין הצדקה רפואית לתדירות הנוכחית של בדיקות רפואיות, קרי, אחת לשנה. החובה מטילה עומסים רבים בהיבטי זמן עבודה, כסף, וכוח אדם ויכולת הניטור של שינויים בשמיעה בתקופה קצרה כזו הינה נמוכה.
- עוד עלה משיתוף הציבור (הן מצד מעסיקים והן מצד שירותי רפואה מוסמכים) כי תיאום הבדיקות עצמן דורש אף הוא זמן ומשאבים רבים. בהקשר זה המעסיקים הציפו את הנטל הכרוך בתיאום בדיקות מול מספר קופות חולים (בהתאם לקופה אליה משתייך העובד), ואילו הרופאים התעסוקתיים העירו בדבר הקושי לתאם את מועדי הביקור לצורך ביצוע בדיקות במפעלים.

- עומס נוסף נעוץ בהיקף הבדיקה הראשונית לעובד ברעש מזיק – הכוללת בדיקה גופנית קלינית מקיפה.
- חובת קיום הבדיקה הרפואית הראשונה חודש לפני תחילת העבודה בפועל. החובה יוצרת כמה בעיות ברמה המעשית. למשל, לא אחת המעסיק כלל אינו יודע חודש לפני תחילת ההעסקה האם העובד יועסק בתחנת עבודה שבה יהיה חשוף לרעש מזיק. בנוסף, הקושי בתיאומים עלול לעכב מועד הבדיקה, ומשכך גם את מועד תחילת העבודה. עומס זה בא לידי ביטוי ספציפית בתקופת הקורונה, שעה שלא הייתה אפשרות לתאם בדיקות כלל.

4. ביצוע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות (עומסים במישור הדרישות והבירוקרטיה):

- בעלי העניין הציפו כמה היבטים של עומסים רגולטורים הקשורים בחובה לקיים בדיקות סביבתיות תעסוקתיות:
- ראשית, נטען כי התדירות של הבדיקות גבוהה מדי (אחת לשנתיים); גם בעולם תדירות הניטורים הינה נמוכה באופן משמעותי (אם כי הדבר מאוזן ע"י דרישות אחרות, בעיקר מעקב הדוק יותר אחר שינויים. ראו לעיל בפרק הסקירה הביניים).
 - שנית, הבדיקות לא מבוצעות כל אימת שחל שינוי בתהליך או נכנס למפעל ציוד חדש; במצב זה, תהליכים שהשתנו ו/או ציוד חדש נבדקים במסגרת הבדיקה הקבועה אחת לשנתיים בלבד, כך שיכול לעבור זמן רב שבמהלכו לא ברור אם השינוי/ציוד חדש יצרו חשיפה חריגה לרעש וסיכון לעובד.
 - שלישית, נטען כי אין הצדקה להמשיך ולבצע את חובת הבדיקות מדי שנתיים ללא אינדיקציה לשינוי שחל בציוד או בתהליך שכבר נבדקו ונקבע לגביהם כי קיימת עבודה ברעש מזיק.
 - רביעית, נטען כי תיאום הגעת בודק מוסמך ומעבדה מוסמכת למפעל כרוכים בזמן ובמאמצי תיאום, וכן בעלויות גבוהות.

עומסים המוטלים על השירות הרפואי המוסמך (על ביצוע בדיקות רפואיות לעובד):

5. ניהול מאגר נתונים על מפעלים העובדים ברעש על ידי קופות החולים (עומס במישור הבירוקרטיה): השירותים הרפואיים הצביעו על עומס זה כעומס שגוּל מהם משאבים של זמן וכ"א. על מנת לחסוך זמן ומשאבים, התבקש על ידי הקופות להתחבר למאגר המידע הדיגיטלי שכבר מנוהל על ידי מעבדת מנהל הבטיחות, והכולל את המידע מהמעבדות המוסמכות על תוצאות הבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות במפעלים.

עומסים המושגים על כלל הגורמים המעורבים (מעסיקים, שירותים רפואיים, ומעבדות מוסמכות):

6. ניתוח העומסים שביצע המינהל וכן הליך שיתוף הציבור הציפו שורת עומסים בירוקרטיים הנובעים מחובות שונות הנקובות בתקנות, למשל: הן המעבדה המוסמכת והן המעסיק מחויבים להודיע למפעל על תוצאות הבדיקות; דרכי הפרסום של תוצאות הבדיקות מוגבלות לפרסום בתחנת העבודה בלבד; פנקס הבריאות לעובד הינו בעותק קשיח; מפעל נדרש להודיע למעסיק על תוצאות בדיקות בדואר רשום; ועוד.

חלק ג - תכנית המשרד להפחתת נטל

א. הפחתות הנוגעות לעומסים שתוארו בחלק ב' לעיל

1. הנחת "עובד ברעש מזיק" בעבודות/תהליכי העבודה המנויים בתוספת הראשונה לתקנות (עומס במישור הדרישות):

במסגרת עבודת המטה שקל המנהל שלוש חלופות להתמודדות עם עומס זה:

א. **ביטול** התוספת הראשונה לתקנות, אשר כוללת רשימת עבודות/תהליכי עבודה בהם העובד נחשב אוטומטית כ"עובד ברעש מזיק", תוך הותרת הגדרת "עובד ברעש מזיק" בהתאם למפלסי הרעש אליהם חשוף העובד ומשכס. כלומר – מעתה והלאה הגדרת עובד ברעש מזיק תנבע מעמידה בקריטריונים ספציפיים של מפלס ומשך חשיפה, ולא תהיה תלויה בעבודה בסוג מסוים של פעילות או מקום עבודה (למשל: "מסגרות ופחחות").

ב. **עדכון** התוספת הראשונה לתקנות, כך שחלק מתהליכי העבודה והעבודות המנויות בה יוסרו, וכבר לא יחשבו למפרע עבודה ברעש מזיק.

ג. התרת התוספת הראשונה על כנה, תוך הבהרה כי **חזקה** על המחזיקים במקומות העבודה המנויים בתוספת כי הם עובדים ברעש מזיק, ועליהם להוכיח לרגולטור כי הם אינם עובדים ברעש מזיק (אפשרות שכיום לא מוכרת במסגרת התקנות).

אנו סבורים כי מבין החלופות שנשקלו, חלופה (א) היא הטובה ביותר. היא מפחיתה את הנטל הרגולטורי באופן משמעותי, כשכאמור, כ-50% מהניטורים מבוצעים במקומות עבודה המנויים בתוספת, למרות שתוצאותיהם אינן מעידות על חשיפה חריגה לרעש, כך שבפועל הם מבוצעים שלא לצורך. היא גם עולה בקנה אחד עם הנטייה הגוברת להגדיר את המפוקחים באמצעות כללים אוניברסליים (מפלס ומשך החשיפה לרעש), להבדיל מקטגוריות סגורות וספציפיות המשתנות עם השנים. כמו כן, כבר כיום ישנם מקומות עבודה אשר לא כלולים בתוספת וככל שהם עובדים ברעש מזיק הרי שהם כפופים לחובות והדרישות המנויות בתקנות. כלומר, מנגנון ההחלה של החובות במקרה של רעש מזיק בפועל כבר קיים. חלק מבעלי העניין שהיו מעורבים בתהליך ציינו כי עצם קיומה של הרשימה מהווה תמריץ מעין-פסיכולוגי להקפדה על התקנות באותם מקומות ותהליכי העבודה הכלולים בתוספת; ואולם, לא הובאו בפנינו נתונים אמפיריים התומכים בהשערה זו.

2. הודעה מוקדמת (עומס במישור הבירוקרטיה):

בשל הימצאותם של מנגנונים חלופיים, וכדי למנוע כפל רגולציה, הוחלט לבטל את הדרישה לשליחת הודעה מוקדמת למפקח עבודה אזורי בטרם תחילת עבודה במפעל חדש הפועל ברעש מזיק.

3. ביצוע בדיקות רפואיות לעובד (עומסים במישור הדרישות והבירוקרטיה):

- תדירות הבדיקות: הוועדות המקצועיות מצאו כי יש מקום לערוך שינוי בתדירות הבדיקות החוזרות, כך שהן תערכנה אחת לשנתיים במקום אחת לשנה, למעט בעבודה בחשיפות לרעש הגבוהות במיוחד, למשל 100dB(A) בשקלול יומי (נדיר יחסית)¹¹.

לרופא התעסוקתי עדיין תהיה שמורה הסמכות לקבוע מועד מוקדם יותר לבדיקות, בהינתן חשש לשמיעת העובד.

יצוין כי גם בדיקה רפואית אחת לשנתיים שונה מסטנדרט תדירות הבדיקות המקובל בעולם (שבחלק מהמדינות מרווח יותר); ואולם, בנושא זה התגלעו מחלוקות בקרב הצוות המקצועי. הוסכם אפוא כי בשלב ראשון תופחת התדירות ב-50% (מאחת לשנה – לאחת לשנתיים); ועם הצטברות מידע אמפירי מספק בדבר השלכות השינוי – ככה"נ תוך 5 שנים¹² – תיבחן מחדש האפשרות לרווח את תדירות הבדיקות עוד יותר. מועד הבחינה ומתן המלצות בנושא יעוגנו בתקנות.

- היקף ואופי הבדיקות: הוסכם יש כי יוסר רכיב הבדיקה הגופנית (קלינית כללית) מרשימת הבדיקות הנדרשות בבדיקה הראשונית, בטרם תחילת העסקת העובד ברעש מזיק. ועדת המומחים שדנה בתקנות מצאה כי ניתן להסיר רכיב זה. לתפיסת המשרד, בשים לב לתכלית התקנות, לא נמצא צורך רפואי אשר מצדיק הטלת חובה גורפת לביצוע הבדיקה הקלינית הכללית, זאת ועוד, אין בהסרת הדרישה כדי למנוע מרופא לבצע את הבדיקה הקלינית הכללית במקרה ויש צורך בכך, שכן התקנה כוללת "סעיף סל" המותיר לרופא שיקול דעת לבדוק כל בדיקה נוספת שנראית לו נחוצה.

- הבדיקה הראשונית תתבצע מחודש לפני ועד חודש אחרי תחילת עבודתו של העובד (להבדיל מחודש לפני תחילת עבודתו, כנדרש במצב הנוכחי). ההנחה בהצעה זו, אשר הייתה מקובלת על הצוות המקצועי והרופאים התעסוקתיים, היתה כי בתקופת זמן קצרה זו לא תפגע עדיין שמיעתו של העובד באופן שלא ניתן לאבחנו ושפוגע ביכולת לייצר נקודת ייחוס של איכות שמיעתו של העובד בעת תחילת העבודה ברעש. הצעה זו נותנת גם מענה חלקי לבעיית התאומים של מועדי הבדיקה ומאפשרת הארכת המועד לביצוע הבדיקה ב-עד חודשיים.

¹¹ יתכן כי קטגוריה נוספת של עובדים שתוחרג מן ההקלה היא עובדים החשופים לחומרים אוטוטוקסיים, כמפורט ע"י ה-ACGIH. קיימת מחלוקת מקצועית בשאלת מידת ההשפעה של עבודה בחומרים אוטוטוקסיים על השמיעה. הסוגיה תלובן ע"י גורמי המקצוע עד לשלב התקנת התקנות.

¹² כדי להצביע על מגמה יש צורך בבחינה של לפחות שלוש נקודות על פני רצף הזמן: נקודה אחת לפני הריווח (למשל, 2021); נקודה נוספת לאחר הריווח (למשל, 2023); ונקודה נוספת לאחר הריווח (למשל, 2025).

4. ביצוע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות (עומסים במישור הדרישות והבירוקרטיה):

מטרות הבדיקות הסביבתיות הינה לתת כלי בידי המעסיק ולעובדים תמונה על מידת החשיפה לרעש אשר משמש אותם לצורך קביעת אמצעי ההגנה שיש לנקוט על מנת ששמיעתו של העובד לא תפגע, וכן משמש ככלי ראייתי בידיהם בעת שיהיו מעוניינים להגיש תביעה בגין פגיעה בשמיעה. תוצאות הבדיקות מהוות בסיס לבניית וקיום תכנית שמירת שמע של העובדים. אנשי המקצוע הסכימו כי בעת הנוכחית, ששינוי תדירות גדול מדי של חובת ביצוע בדיקות סביבתיות עלול לפגוע במידת הבקרה על החשיפות לרעש, וכן לגרום נזק ראייתי לעובדים המעוניינים להגיש תביעה.

כפי שהוסבר לעיל, במקומות אחרים בעולם, לא נקבעה תדירות קבועה, או שהיא נקבעה לטווח שבין 3 ל-5 שנים. מכל מקום, העיקרון המנחה בקביעת התדירות הוא ידיעה על קיום שינויים בתנאי החשיפה לרעש, ובנוסף במדינות שנסקרו¹³ הערכת חשיפה לרעש היא רכיב אחד בלבד, ולא עיקרי, בדרך להשגת הפחתת הסיכון (ראו לעיל בפרק ההשוואה הבינ"ל).

בשלב זה הוסכם אפוא כי יש להותיר את תדירות הבדיקות על כנה, קרי, אחת לשנתיים, דבר שגם עולה בקנה אחד עם תדירות הבדיקות הרפואיות ועל כן יש בו רב; ואולם, הוסכם גם כי ייקבעו בנוהל קריטריונים סדורים שעמידה בהם (באופן עצמאי או מצטבר כפי שיקבע) תהווה הצדקה למתן אפשרות לריווח של תדירות הניטורים, וביניהם: מקומות עבודה בעלי אופי סטטי מובהק (כלומר – ללא שינוי)¹⁴; מקומות עבודה שידגימו סטטיות ומפלסי רעש קבועים ללא יכולת מעשית להפחתתם באמצעים הנדסיים סבירים; קיום מאמצים הנדסיים של מקום העבודה להפחתת חשיפות; סוגים מסוימים של מקומות עבודה; היעדר הרחקות; היעדר עדויות לפגיעה בשמיעת העובדים;

מכל מקום, לא יתאפשר רידוד תדירות הבדיקות במקומות עבודה שהחשיפה בהם היא למעלה מ- dB100 בשקלול יומי – גבול שחצייתו עלולה לסכן את העובד. יצוין כי חשיפה ברמות אלה אינה שכיחה.

5. עדכון והתאמת המונחים בתקנות לטכנולוגיות ולשיטות העבודה הקיימות כיום, כמו גם למקובל במדינות ה-OECD. במסגרת זו, דרך החישוב של חשיפה לרעש מזיק תוכל להיעשות לא רק בחישוב יומי, אלא גם בחישוב שבועי. דרך חישוב זה תאפשר למעסיקים גמישות נוספת בדרכי ההעסקה של עובדים ברעש מזיק (למשל: להאריך את החשיפה מעבר ל-8 שעות ביום נתון, על חשבון חשיפה מינימלית או העדר חשיפה כלל ביום אחר במהלך השבוע). בנוסף, הצוות המקצועי המליץ על הפחתת הדרישה למיפוי טופוגרפי כחלק מבדיקת הרעש כיון שכיום מבנה הבדיקה השתנה ובדיקת מפלס הרעש סמוך למכונות אינה נדרשת עוד כאשר אינה מהווה חלק מבדיקות חשיפת עובדים לרעש.

¹³ הסקירה הועברה ע"י חבר בועדה המקצועית, אורי ארבל.

¹⁴ אנשי המקצוע עמם נועץ הרגולטור המליצו לנתח את בסיס הנתונים של המעבדה הארצית לגהות על מנת לבסס את מקצת הקריטריונים המוצעים על מידע אמפירי שנאסף. יחד עם זאת, עבודה שכזו עשויה לארוך חודשים רבים. לכן הוסכם בשלב זה להתמקד בקריטריונים שניתן להסכים עליהם באופן כללי.

6. בירוקרטיה (מושתת על המעסיק, על השירות הרפואי המוסד, ועל המינהל):

- כפילות בחובות הדיווח על תוצאות הבדיקות: מוצע כי רק המעבדה תהיה אחראית לדווח על תוצאות הבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות למפקח עבודה אזורי, ולבטל את הדרישה מהמפעל עצמו מחמת כפל רגולציה.
- תוצאות בדיקות סביבתיות תעסוקתיות יישמרו על ידי המעסיק במשך 20 שנה, אך יהיה ניתן לשמור אותן באמצעים דיגיטליים.
- חלף דרישות הפרסום של תוצאות בדיקות סביבתיות בתחנות העבודה, יתאפשר פרסום לעובדים בכל דרך.
- תומר הנפקת פנקס בריאות על ידי שירות רפואי מוסמך לעובד שנבדק ולמעסיק בטופס מידע רפואי שניתן להעבירו באמצעים דיגיטליים.
- הודעה מאת מפעא"ז למעסיק על תוצאות בדיקות – תוכל להתבצע בדרכים דיגיטליות ותבוטל החובה לעשות שימוש בדואר רשום.
- הודעה על אי הופעה של עובד לבדיקה רפואית תישלח למעסיק בלבד, ותבוטל החובה לשלוח עותק גם למפעא"ז.
- תבוטל הדרישה להחתמת המעסיק על פנקס הבריאות של העובד.

ב. שינויים ועדכונים אחרים בתקנות שאין בהם משום הפחתת נטל

מוצע לעדכן את נוסח התקנות כך שיעלו בקנה אחד עם תקנות והוראות משיקות/מקבילות (שכבר מחייבות ומיושמות בפני עצמן), וזאת על מנת ליצור הרמוניזציה בהוראות הדין. **מדובר אפוא בשינויי נוסח בלבד, שאין בהם כדי להטיל חובות חדשות על המפוקחים, ומכאן שאין גוררות עלויות חדשות.**

1. פירוט תוכן ההדרכות הנדרש מן המעסיק

לטובת מניעת אי בהירויות ולשם הבטחת העברת מלוא המידע הנדרש לעובדים על הסיכונים ועל אמצעי ההגנה מפניהם, התקנות יפרטו את תוכן ההדרכות הנדרש בטרם ביצוע העבודה ברעש מזיק על ידי העובד. כך למשל, התקנות בנוסחן הנוכחי קובעות " המעביד ידריך את העובדים ברעש מזיק, הן בכתב והן בעל פה, אחת לשנה לפחות, לגבי הנזק הבריאותי מרעש מזיק והאמצעים שיש לנקוט להשגת גיהות תעסוקתית מתאימה להגנה מפני רעש מזיק." השינוי נדרש על מנת להתאים את התקנות לדרישות שקיימות ממילא (ומחייבות ממילא) מכוח תקנות מסירת מידע הוראה זו נדרשת לצורך התאמת התקנות לדרישות הקבועות לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), תשנ"ט-1999.

מוצע כי בנוסח המעודכן של התקנות יציין ספציפית כי עבודה ברעש תוכל להתבצע רק לאחר שהעובד הרלוונטי עבר הדרכה הכוללת התייחסות לנזקים הייחודיים הנגרמים מרעש מזיק, לנזקי הבריאות, דרכי מניעת החשיפה לרעש מזיק, החובות החלות ואמצעי ההגנה לרבות היקף הבדיקות הרפואיות הנדרשות, אמצעי המיגון האפשריים (אזניות ואטמים).

2. הסמכות החוקית להרחיק עובד

יובהר באופן שאינו משתמע לשני פנים כי הגורם בעל הסמכות החוקית להרחיק עובד ממקום עבודה ברעש מזיק בשל פגיעה חמורה בשמיעה הינו מפקח עבודה אזורי, ולא הרופא התעסוקתי; זאת, מאחר והסמכות לפגיעה בחופש העיסוק צריך שתהיה בידי רשות מנהלית.

כיום נוסח התקנות קובע כך: "קבע הרופא המורשה הבודק שקיימת אי התאמה של אדם להיות עובד ברעש מזיק, ימסור השירות הרפואי המוסמך הודעה מיוחדת על כך למפקח העבודה האזורי." מהניסוח משתמע כי למפקח העבודה האזורי אין שיקול דעת וכי הקביעה בדבר אי-התאמה ופגיעה בחופש העיסוק של העובד נמצאת בידיו של הרופא. **מדובר אפוא בהברה משפטית גרידא שאינה נושאת נטל חדש מכל סוג שהוא ביחס למפוקחים.**

3. האחריות לתיקון ליקויים

מוצע להבהיר במפורש כי האחריות לתיקון ליקויים בטיחותיים בתחום הרעש המזיק, ככל שיימצאו, חלה על המעביד, וכי עליו לנקוט צעדים כדי להסיר את הליקויים והסיכונים שהתגלו, אם התגלו.

בנוסח הקיים של התקנות נקבע כי מפעא"ז רשאי לדרוש תיקון הליקויים מהמחזיק במידה והתברר כי עובד נחשף לחשיפת יתר לרעש. מוצע להבהיר כי דרישות לתיקון הליקויים יחולו על המחזיק גם ללא קשר לדרישה מאת מפעא"ז. בנוסח הקיים, דרישה זו כבר משתמעת מכוח חובותיו הרבות של המעסיק להפחית את הרעש המזיק במפעל בעזרת אמצעי גהות סביבתיים ואישיים (תקנה 4); היא אף נובעת מחובותיו הכלליות של המעסיק באשר הוא לשמור על בטיחות ובריאות עובדיו במקום העבודה. דיוק הנוסח אינו משנה את המצב בשטח, ואינו כולל אפוא הטלת נטל חדשה מכל סוג.

4. תנאי הבדיקה הנדרשים לצורך פסילת עובד

תעוגן ההוראה ולפיה במצב של היסט שמיעה משמעותי, פסילת עובד מלהמשיך ולעבוד תבוצע אך ורק במכון אודיולוגי. הוראה זו נכנסה לתוקפה עם פרסום [הנחיות אגף הפיקוח על העבודה לרופאים תעסוקתיים \(הקריטריונים לפסילת עובדים מלהתחיל/להמשיך לעבוד ברעש מזיק\)](#) מתאריך 11.19.2007, אך טרם קיבלה ביטוי בתקנות. מדובר אפוא בתיקון נוסח בלבד שנועד "ליישר קו" עם המציאות הקיימת בשטח, ומשכך הוא אינו מהווה הכבדת נטל כלשהי.

5. התראה לפני הרחקה

סעיף 12(ב)(1) לתקנה יתוקן כך שבמכתב ההתראה למעסיק יבהיר מפעא"ז למעסיק כי באפשרותו להמשיך ולהעסיק את העובד שלא בסביבת רעש-מזיק, והכל לפי חו"ד השירות הרפואי המוסמך. בנוסח הקיים, המפעא"ז מודיע למעסיק אך ורק על "חובותיו בעניין איסור העסקת העובד". התיקון נדרש על מנת לאפשר המשך העסקת העובד בתפקיד או בתחנה אחרת, שלא יהיו עוד סכנה לבריאותו. התוספת לסעיף אינה מטילה אפוא נטל חדש מכל סוג על המעסיק.

6. הרחבת האפשרויות העומדות בפני המחזיק במקום עבודה כדי להפחית את הרעש במקור

סעיף 4 לתקנות מונה את הצעדים שחובה על המעסיק לנקוט כל אימת שנמצאה רמת חשיפה גבוהה מן המותר בתקנות. בהקשר זה נשקלו שלוש חלופות:

- (א) צירוף שלושה צעדים נוספים שעל המעסיק לנקוט לשם הפחתת הרעש – לשם עדכון הצעדים בהתאם למציאות המתקדמת: שימוש בשיטות, מתקנים, כלים, מכונות ותהליכים יוצרי מפלסי רעש מזעריים; שימוש בשיטות עבודה אוטומטיות ובהפעלה מרחוק; והתקנת חדרים אקוסטיים באזורי רעש גבוה.
- (ב) ביטול רשימת הפעולות שעל המעסיק לנקוט, ולהחליפן בחובה כללית שתחול על המעסיק לנקוט באמצעים שיביאו להפחתת הרעש אל רמה שהיא מתחת לרמה האסורה עפ"י התקנות; בצורה זו תתאפשר גמישות למעסיק בדרך בה יגיע אל התוצאה הרצויה – הפחתת רמת החשיפה לרמה המותרת.
- (ג) הפיכת את רשימת הפעולות (לרבות אלה שהוזכרו בסעיף (א) לעיל) לרשימה לא סגורה של פעולות ולצידן, להותיר למעסיק שיקול לדעת בדבר הפעלת כל אמצעי אחר אשר יביא לתוצאה של הפחתת מפלסי הרעש אל מתחת לרמה האסורה בתקנות. בצורה זו גם תהיה הכוונה למעסיק באילו צעדים עליו לנקוט, וגם ככל וישנם כלים נוספים המביאים לתוצאה הרצויה – ניתן יהיה לנקוט בהם.

על מנת להגביר את הגמישות בקרב המעסיקים, ובד בבד לפרוס בפניהם את קשת הפעולות האפשריות המומלצות, החלופה שנבחרה היא חלופה ג'. **חלופה זו אינה כוללת הטלת נטל חדשה; אדרבא, יתכן ופתיחת האפשרויות הנוספות בפני המעסיקים תביא גם להפחתת עלויות מסוימת (אם כי קשה מאוד לכמתה לכדי הערכת עלויות).**

נוסח נוכחי	טיוטת נוסח מוצע
במקום עבודה או בתהליך עבודה, שבו נמצאו מפלסי רעש הגבוהים מאשר החשיפה המרבית המותרת, ינקוט המחזיק אמצעים אלה: (1) יפחית באמצעים טכניים-הנדסיים את מפלסי הרעש הגבוהים, הן במקום העבודה והן בחדרי העבודה, כדי שיגיעו לרמה הנמוכה מהחשיפה המרבית המותרת; (2) יפחית את משך השהיה של עובד בסביבת רעש מזיק אל מתחת לזמן החשיפה המרבי המותר; (3) יבודד כל מקום עבודה שבו מפלסי הרעש גבוהים מהחשיפה המרבית המותרת באופן שרק העובדים החיוניים לתהליך העבודה יימצאו באותו מקום; (4) יספק לעובדים ברעש מזיק מגיני אוזניים מתאימים ותקינים שהעובדים יהיו חייבים להשתמש בהם ולשמור על שלמותם ונקיונם; השימוש במגיני אוזניים יהיה עד לביצוע האמור בפסקה (1) ולא כתחליף לו, אלא אם כן קבע מפקח עבודה אזורי אחרת; (5) יתלה שילוט קבוע וכולט לעין שבו נאמר: "אזור רעש מזיק - חובה להשתמש במגיני אוזניים מתאימים; העובדים חייבים בבדיקות רפואיות תקופתיות על ידי שירות רפואי מוסמך".	במקום עבודה, שבו עובדים חשופים לרעש מזיק, יפעל האחראי להפחתת חשיפת עובדים לרעש ככל הניתן, לרבות נקיטת פעולות אלה, לפי הוראות כל דין וכללי המקצוע: (1) שימוש בשיטות, מתקנים, כלים, מכונות ותהליכים יוצרים מפלסי רעש מזעריים; (2) שימוש בשיטות עבודה אוטומטיות ובהפעלה מרחוק; (3) תכנון, תפעול ותחזוקה של אמצעים טכניים הנדסיים להפחתת הרעש; (4) בידוד של מקורות רעש גבוה; (5) איסור או הגבלה של כניסה של עובדים לא חיוניים לאזור רעש גבוה, (6) הגבלת משך שהיה או עבודה באזור רעש גבוה; (7) התקנת חדרים אקוסטיים באזורי רעש גבוה. (8) כל פעולה אחרת אשר יש בה כדי להביא להפחתת מפלסי הרעש אל רמת החשיפה המותרת.

ג. עדכונים והכבדת נטל רגולטורי

במסגרת עבודת המטה על תיקון התקנות, ובהתאם לממצאי הוועדות המקצועיות אשר ליוו אותה, מצא המשרד כי בצד הפחתות הנטל, נדרש לעדכן חלק מן הדרישות והחובות באופן שעלול להכביד את הנטל הרגולטורי.

להלן עיקרי התיקונים שעלולים להכביד את הנטל הרגולטורי:

1. ביצוע הערכת חשיפה ראשונית לרעש עם כניסת ציוד חדש/שינוי משמעותי התהליך:

התקנות הנוכחיות קובעות כי יש לבצע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות לכל הפחות אחת לשנתיים, או בכל מועד אחר עליו יחליט מפע"ר. הדרישה לבצע את הבדיקות גם בעת שינוי מהותי בתהליך קיים או עם כניסת ציוד חדש אינה מופיעה בתקנות רעש מזיק במתכונתן הנוכחית, אם כי בתקנות הניטור, העוסקות בניטור חומרים כימיים וביולוגיים. הרגולטור מצא לנכון להשוות את התנאים, על מנת למנוע מצב שבו תחלופה שנתיים בטרם תיבדק סביבת העבודה בתחנה חדשה שיש בה חשש לעבודה ברעש מזיק.

- על מנת לצמצם את הנטל הרגולטורי, מוצע כי בעת כניסת ציוד חדש או שינוי משמעותי בתהליך קיים, לא תידרש בדיקה סביבתית-תעסוקתית כוללת (סקר מקדים + ניטור), אם כי **בדיקת חשיפה ראשונית לרעש בלבד**. משמעות הדבר הוא כי יש לבצע את הניטור אך ורק בתחנת העבודה הרלוונטית, ולא בכל המפעל – כפי שנדרש בעת הבדיקה הסדירה, אחת לשנתיים. יש לציין כי דרישה זו כלולה במידה רבה בלשון התקנות כבר היום – היות ויש לבצע את הניטור במצבים שבהם " יש יסוד סביר להניח שעובדים בו ברעש מזיק " – וברור כי מצבים אלה כוללים כניסתו של ציוד חדש או שינוי מהותי בתהליך שמעלים יסוד סביר לכך שיחשפו עובדים לרעש מזיק.
- במקביל, נבחנת במסגרת עבודה על תקנות להסמכת בודקים מוסמכים האפשרות לאפשר למפעלים ומקומות עבודה לעשות שימוש בבודק פנים מפעלי לרעש, באופן שעשוי לצמצם את הצורך להתקשר עם בודק ומעבדה לצורך ביצוע הבדיקות.

2. דרישה לתייעוד התכנית לניהול ההגנה על השמיעה

בשל ריבוי הכלים לניהול ההגנה על השמיעה, ובשל הצורך להציג תכנית מסודרת להגנה על העובדים, נדרש המעסיק לתעד את פעולותיו לשם הגנה על שמיעת העובדים. משמעות הדבר מבחינה מעשית היא כי המפעל יידרש לשמור תיק מסודר (באופן ממוחשב או אחר), שבו כלל המידע על אמצעי ההגנה שנקט כדי להגן על בטיחות העובדים ברעש: הבדיקות הרפואיות שעברו, תוצאות הניטורים הסביבתיים הסדירים, תוצאות הערכת חשיפה ראשונית לרעש במקרה של כניסת ציוד חדש או שינוי בתהליך, הדרכות שהועברו לעובדים, ועוד – הכל לפי הנהוג בתקנה.

- 3. מגני אוזניים - לעובדים ברעש מזיק, הגבוה מ-85 דציבל, יוצעו לבחירה לפחות שני סוגים של מגני אוזניים. כמו כן - כמקובל בדירקטיבה, גם אם עובד לא נמצא חשוף לרעש מזיק, הוא יהיה זכאי לקבל מגני אוזניים לבקשתו, וזאת בהינתן שרעש הוא גורם משתנה.

ד. כימות עלויות

חישוב העומסים התבסס על הנתונים המצויים כיום בידי המינהל, מקורות מידע אחרים שאותרו לרבות התייחסויות שהתקבלו בשיתוף הציבור, הערכות של מומחי המינהל העוסקים בתחום ושל מומחים חיצוניים, וכן בהתבסס על מדריך המדידה של משרד ראש הממשלה. **החישוב הינו חישוב בחסר (אלא אם נאמר אחרת), כיון שאין בידי המנהל נתונים מלאים על מלוא המפעלים הנכללים בגדר תקנות הרעש, ככל שאינם מצייתים**. עוד יצוין כי בשל מחסור בנתונים התחייבה הנחת הנחות מסוימות, על מנת לנסות ולאמוד את היקפי העלויות הקיימות ואת החיסכון הצפוי בהם.

הנחות יסוד		
מפעלים חדשים לשנה (ברעש מזיק)	5,000	
מספר העובדים ברעש מזיק במעקב	106,000	נתונים שהעבירו שירותים רפואיים בשנת 2017. הנתון בחסר
מספר העובדים החדשים בשנה ברעש מזיק	20,000	ההערכה היא שמתוך 106,000 נבדקים בשנה, כ-20,000 הם חדשים (העוברים בדיקה ראשונית)
מספר העובדים הלא חדשים	86,000	הערכה הנובעת משתי ההנחות הקודמות
מספר המפעלים המבצעים ניטורים בפועל	2,000	הערכת גורמי המקצוע במינהל
סה"כ מפעלים העובדים ברעש מזיק	10,000	
מספר הבדיקות המבוצעות בשנה (כל תחנה בנפרד)	50,000	
מספר דו"חות בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות	2,000	

בנוסף, חשוב להדגיש כי קיים שוני גדול בעלויות עבור מפעלים בסדרי גודל שונה ובהתאם לאופי עבודתם, על כן מלאכת המיצוע היא כללית מאוד ומתבססת על הערכות בלבד.

עלויות הרגולציה המוערכת במצב הנוכחי

עלויות הרגולציה לפני שינויים מוצעים (הפחתות ו/או הכבדות)				
זמן (ימים)		כסף (₪)		
עקיף	ישיר	עקיף	ישיר	
11,189	161,760	14,116,750.0	21,999,250.0	דרישות
-	4,759	-	6,583,120.0	בירוקרטיה
11,189	166,519	14,116,750.0	28,582,370.0	סה"כ

הפחתות הנטל יבואו לידי ביטוי באופן הבא (לפירוט ההפחתות אנא ראו טבלה 1 בנספח א' להלן)

הפחתות נטל				
זמן (ימים)		כסף (₪)		
עקיף	ישיר	עקיף	ישיר	
1,431	154,336	1,291,500.0	6,475,875.0	דרישות
-	1,873	-	3,028,470.5	בירוקרטיה
1,431	156,209	1,291,500.0	9,504,345.5	סה"כ

הכבדות הנטל יבואו לידי ביטוי באופן הבא (לפירוט ההכבדות אנא ראו טבלה 2 בנספח א' להלן):

הכבדות נטל				
זמן (ימים)		כסף (₪)		
עקיף	ישיר	עקיף	ישיר	
-1,255	-13	-1,960,600.0	-3,787,775.00	דרישות
-	-	-	-	בירוקרטיה
-1,255	-13	-1,960,600.00	-3,787,775.00	סה"כ

סה"כ השינויים במונחי כסף וזמן נוכח הפחתות והכבדות הנטל המוצעות:

שינוי נטו (הפחתה - הכבדה)				
זמן (ימים)		כסף (₪)		
עקיף	ישיר	עקיף	ישיר	
176	154,323	-669,100.0	2,688,100.0	דרישות
-	1,837	-	3,028,470.5	בירוקרטיה
176	156,160	-669,100.0	5,716,570.5	סה"כ

סה"כ השינויים הצפויים ביחס לעלויות הרגולציה כיום:

שינוי נטו באחוזים (הפחתה - הכבדה)				
זמן (ימים)		כסף (₪)		
עקיף	ישיר	עקיף	ישיר	
2%	95%	-5%	12%	דרישות
0%	39%	0%	46%	בירוקרטיה
2%	94%	-5%	20%	סה"כ

לסיכום:

- התכנית המוצעת תביא לחיסכון משקי בסך 5.7 מלש"ח מידי שנה, המהווים 20% בעלויות הרגולציה הישירות במונחי כסף, הן במישור הדרישות והן במישור הבירוקרטיה.
- התכנית תביא גם לירידה של 94% בעלויות הרגולציה הישירות במונחי זמן, עם ירידה של 95% בדרישות ו-39% בבירוקרטיה. עיקר הירידה בדרישות נובע מביטול תקופת ההמתנה של חודש בטרם יתחיל עובד את עבודתו במפעל שבו יש חשש לעבודה ברעש מזיק.
- הכבדות הנטל המוצעות צפויות להביא לעליה של 5% בעלויות העקיפות במונחי זמן.

- עדכון קריטריון ההרחקה צפוי להביא לעלייה במספר העובדים המורחקים מעבודתם מסיבה זו. יהיה צורך לשנות בהתאמה את הקריטריונים לקביעת נכות שמיעה של לוודא הלימה במדיניות המוסד לביטוח לאומי לעניין פגיעות בעבודה, על מנת לוודא התאמה אל מול הקריטריונים להרחקת העובדים.

חלק ד' - לו"ז ואבני דרך

תכנית המשרד לתיקון תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984, כפופה לחזרת הכנסת לפעילות סדירה. אבני הדרך המתוכננות בתהליך הינן כדלקמן:

- הכנת טיוטת תקנות ופרסומן לציבור – עד סוף רבעון 1, 2023
- כתיבת נוהל ריווח בנושא תדירות בדיקות רפואיות-תעסוקתיות – עד סוף רבעון 4, 2023
- הגשת הצעת התקנות לכנסת לצד דו"ח הפחתת נטל סופי – עד סוף רבעון 1, 2024

במקביל, מתבצעת עבודה על תיקון תקנות הסמכת מעבדות ובודקים מוסמכים. טרם נקבעו לוחות זמנים להפצת התקנות.

נספח א' – חישובי עלויות

1. סעיפי הפחתת נטל

חשכון בזמן	חשכון עלות שנתית	עלות ישירה/ עקיפה	סה"כ עלות שנתית (ימים)	סה"כ עלות שנתית (ש)	הסתבר ות	תדירות (מופעים)	ערך יחידת מדידה	הסבר והערות על מהות הפעולה	דרישות/ בירוק	הפעולה
208.3	500,000	ישירה	208.3	500,000.0	1.00	5,000.0	100.0	מנהל מבזבז שעת עבודה בממוצע על הודעה לרגולטור על תחילת עבודה ברעש במפעל, כולל כל תהליך יצירת הקשר והמשך 'פינג-פונג'	בירוק	שליחת הודעה מוקדמת למפקח איזורי על תחילת עבודה
		ישירה	-	-	-	-	-	שליחת ההודעה המוקדמת תבוטל, היות ולרגולטור יכולת להיות מיועד בדרכים אחרות.	בירוק	
-	1,120,000	ישירה	-	2,240,000.0	1.00	20,000.0	112.0	הבדיקה מכוסה במסגרת השירות שנותנות קופות החולים, ולכן אין לה עלות; ואולם, הקופות גובות תשלום על הנפקת הפנקס במסגרת הבדיקה הראשונה. העלות חושבה לפי מידע שהתקבל ולפיו הפער בין עלות בדיקה ראשונה כולל הנפקת פנקס לבדיקה חוזרת ללא פנקס הוא 112 ש.	בירוק	בדיקה רפואית ראשונית לעובד לפני העסקה
		ישירה	-	1,120,000.0	1.00	20,000.0	56.0	תתאפשר המרה של הנפקת הפנקס לטופס דיגיטלי. הנחה כי בכך יחסכו לפחות מחצית מ'דמי הטיפול'.	בירוק	

הפעולה	דרישות/ בירוק	הסבר והערות על מהות הפעולה	ערך יחידת מדידה	תדירות (מופעים)	הסתברות	סה"כ עלות שנתית (שח)	סה"כ עלות שנתית (ימים)	עלות ישירה/ עקיפה	חסכון עלות שנתית	חסכון בזמן
	בירוק	מזכירה במפעל מבזבזת כחצי שעה בממוצע בשנה על תיאום בדיקות לעובד חדש. נלקח בחשבון כי לעתים ניתן לקבוע לכמה עובדים בדיקה ראשונית בבת אחת. החישוב כולל התעסקות בהנפקת פנקס עובד.	17.5	20,000.0	1.00	350,000.0	416.7	ישירה	-	-
		מזכירה במפעל מבזבזת כחצי שעה בממוצע בשנה על תיאום בדיקות לעובד חדש. נלקח בחשבון כי לעתים ניתן לקבוע לכמה עובדים בדיקה ראשונית בבת אחת. החישוב לוקח בחשבון התעסקות בהנפקת פנקס עובד.	17.5	20,000.0	1.00	350,000.0	416.7	ישירה	-	-
	דרישות	נניח כי 90% מהעובדים והמפעלים מקיימים את החובה לבצע את הבדיקה הראשונית טרם תחילת עבודה. בנוסף, משך זמן בדיקה כחצי יום עבודה = 4.25 שעות. בסעיף זה לא גולמה עלות הזמן של העובד מאחר והוא אינו עובד במפעל בשלב זה עדיין.	-	20,000.0	0.90	-	3,187.5	ישירה	-	-
		נניח כי 90% מהעובדים והמפעלים מקיימים את החובה לבצע את הבדיקה הראשונית טרם תחילת עבודה. עם הורדת סעיף הבדיקה הקלינית הגופנית הכללית, ההערכה היא כי משך הבדיקה יתקצר בכ-20%. בסעיף זה לא גולמה עלות הזמן של העובד מאחר והוא אינו עובד במפעל בשלב זה עדיין.	-	20,000.0	0.90	-	2,550.0	ישירה	-	637.5

הפעולה	דרישות/ בירוק	הסבר והערות על מהות הפעולה	ערך יחידת מדידה	תדירות (מופעים)	הסתברות	סה"כ עלות שנתית (שח)	סה"כ עלות שנתית (ימים)	עלות ישירה/ עקיפה	חסכון עלות שנתית	חסכון בזמן
	דרישות	התקנות מחייבות להתחיל את העבודה רק חודש לאחר ביצוע הבדיקה הראשונית. נקבנו במספר 21 ימים (=178.5 שעות עבודה) כיוון שאנו מונים רק את ימי העבודה שאבדו למעסיק ולעובד.	-	20,000.0	1.00	-	148,750.0	ישירה		
	דרישות	תקופת ההמתנה בטרם תחילת עבודה תבוטל ; יהיה ניתן לבצע את הבדיקות עד חודש לאחר תחילת העבודה.	-	-	1.00	-	-	ישירה	-	148,750
בדיקה רפואית חוזרת לעובד	דרישות	כאשר מדובר בשירות רפואי פרטי - עלות הבדיקה כ-100 שח. ההערכה היא כי 50% מהעובדים נבדקים בקופ"ח ו-50% מוזמנת עבורם ניידת למפעל. סעיף זה דן בעלות הבדיקה עבור 50% מהעובדים שנבדקים במפעל.	100.0	86,000.0	0.50	4,300,000.0	895.8	ישירה		
	דרישות	תדירות הבדיקות תרווח מאחת לשנה לאחת לשנתיים (עובדים הנבדקים באתר המפעל - כסף)	100.0	86,000.0	0.25	2,150,000.0	447.9	ישירה	2,150,000.0	447.9
	דרישות	פרק הזמן שאובד לעובד בגין הבדיקה החוזרת. ההנחה היא שהבדיקה מבוצעת בזמן העבודה. נתון מאיגוד רופאי הרפואה התעסוקתית- בדיקה חוזרת לוקחת כחצי שעה, לכל סוגי העובדים. סעיף זה דן בעלות זמן/כ"א של 50% מהעובדים הנבדקים במפעל.	17.5	86,000.0	0.50	752,500.0	895.8	ישירה	376,250	447.9

הפעולה	דרישות/ בירוק	הסבר והערות על מהות הפעולה	ערך יחידת מדידה	תדירות (מופעים)	הסתברות	סה"כ עלות שנתית (שח)	סה"כ עלות שנתית (ימים)	עלות ישירה/ עקיפה	חסכון עלות שנתית	חסכון בזמן
	דרישות	תדירות הבדיקות תרווח מאחת לשנה לאחת לשנתיים (עובדים הנבדקים באתר המפעל - זמן וכ"א)	17.5	86,000.0	0.25	376,250.0	447.9	ישירה		
	דרישות	כאשר הבדיקה מבוצעת ע"י קופת החולים, היא מכוסה, כך שאין עלות בדיקה למעסיק. העלות היא הזמן ועלות הזמן של העובד, המוערכים בכחצי יום עבודה. סעיף זה דן בעלות זמן/כ"א של עובד הנבדק בקופ"ח.	148.8	86,000.0	0.50	6,396,250.0	7,614.6	ישירה		
	דרישות	תדירות הבדיקות תרווח מאחת לשנה לאחת לשנתיים סעיף זה דן בעלות זמן/כ"א של עובד הנבדק בקופ"ח.	148.8	86,000.0	0.25	3,198,125.0	3,807.3	ישירה	3,198,125	3,807.3
	בירוק	המזכירה מבזבזת כחצי שעה תיאומי בדיקה חוזרת לעובדים המבצעים את הבדיקה מחוץ למפעל.	17.5	86,000.0	0.50	752,500.0	895.8	ישירה		
	בירוק	המזכירה מבזבזת כחצי שעה תיאומי בדיקה חוזרת לעובדים המבצעים את הבדיקה מחוץ למפעל - אך במצב החדש עיסוק זה יצטמצם ב-50% לשנה בשל ריווח התדירות.	17.5	86,000.0	0.25	376,250.0	447.9	ישירה	376,250.0	447.9
	בירוק	המזכירה מבזבזת כשעה בממוצע בשנה מול כל אחת מ-4 קופות החולים, כדי לתאם הגעת הבדיקה למפעל.	140.0	10,000.0	0.50	700,000.0	833.3	ישירה		
	בירוק	המזכירה מבזבזת כשעה בממוצע בשנה מול כל אחת מ-4 קופות החולים, כדי לתאם הגעת הבדיקה למפעל.	140.0	10,000.0	0.50	700,000.0	833.3	ישירה	-	-

הפעולה	דרישות/ בירוק	הסבר והערות על מהות הפעולה	ערך יחידת מדידה	תדירות (מופעים)	הסתברות	סה"כ עלות שנתית (שח)	סה"כ עלות שנתית (ימים)	עלות ישירה/ עקיפה	חסכון עלות שנתית	חסכון בזמן
בדיקות סביבתיות	דרישות	עלות ישירה - תשלום למעבדות על ביצוע הבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות.	2,400.0	10,000.0	0.10	2,400,000.0	-	ישירה		
	דרישות	עלות ישירה - תשלום למעבדות על ביצוע הבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות. אנו מניחים כי ביטול התוספת הראשונה לתקנות, בתוספת התנאים החדשים לריווח, יורידו את היקף הבדיקות המיותרות בכ-30%.	2,400.0	10,000.0	0.07	1,680,000.0	-	ישירה	720,000	-
	דרישות	עלות זמן העבודה של המנהל או של עובד בכיר אחר, המלווה את אנשי המעבדה במהלך יום עבודה.	595.0	10,000.0	0.10	595,000.0	354.2	עקיפה		
	דרישות	עלות זמן העבודה של המנהל או של עובד בכיר אחר, המלווה את אנשי המעבדה במהלך יום עבודה. אנו מניחים כי הקריטריונים לריווח יורידו את היקף הבדיקות המיותרות בכ-30%.	595.0	10,000.0	0.07	416,500.0	247.9	עקיפה	178,500	106.3
	דרישות	עלות זמן העבודה האבוד של העובדים שאינם יכולים לעבוד בזמן שמתבצע הניטור.	70.0	106,000	0.50	3,710,000.0	4,416.7	עקיפה		
	דרישות	עלות זמן העבודה האבוד של העובדים שאינם יכולים לעבוד בזמן שמתבצע הניטור. אנו מניחים כי הקריטריונים החדשים לריווח יורידו את היקף הבדיקות המיותרות בכ-30%.	70.0	106,000	0.35	2,597,000.0	3,091.7	עקיפה	1,113,000	1,325

הפעולה	דרישות/ בירוק	הסבר והערות על מהות הפעולה	ערך יחידת מדידה	תדירות (מופעים)	הסתברות	סה"כ עלות שנתית (שח)	סה"כ עלות שנתית (ימים)	עלות ישירה/ עקיפה	חשכון עלות שנתית	חשכון בזמן
רישום תוצאות ביומן מעקב+ פרסום תוצאות בדיקות סביבתיות	בירוק	הזמן שהמזכירה מבזבזת על רישום תוצאות ופרסומן.	52.5	10,000.0	0.10	52,500.0	62.5	ישירה		
	בירוק	הזמן שהמזכירה מבזבזת על רישום תוצאות ופרסומן. להערכתנו ריווח הבדיקות צפוי לחסוך כ-30% מהזמן. ירידה נוספת של 20% עקב האפשרות לפרסם את תוצאות הבדיקות בדרכים חלופיות פרט לתלייתן בתחנה.	28.0	10,000.0	0.10	28,000.0	33.3	ישירה	24,500	29.2
שליחת עותק למפקח עבודה איזורי, למעבדה לגיהות ולשירות רפואי מוסמך	בירוק	נניח כי מרבית פעולות אלה נכללות במסגרת עבודתה של המזכירה בסעיף הקודם.	17.5	10,000.0	0.10	17,500.0	20.8	ישירה		
	בירוק	תבוטל החובה לשלוח את התוצאות למפעא"י (מאחר ומבוצע ממילא ע"י המעבדות)	11.6	10,000.0	0.10	11,550.0	13.8	ישירה	5,950	7.1
שמירת תוצאות הבדיקות 20 שנים לפחות	דרישות	אמנם מבחינה כספית מדובר בעומס מינורי, אך איכותית מדובר על עומס לא מבוטל בהיבטים של אחריות, שמירת המידע באופן תקין, הפקתו ועוד.	-	10,000.0	1.00	-	-	ישירה	-	-

הפעולה	דרישות/ בירוק	הסבר והערות על מהות הפעולה	ערך יחידת מדידה	תדירות (מופעים)	הסתברות	סה"כ עלות שנתית (שח)	סה"כ עלות שנתית (ימים)	עלות ישירה/ עקיפה	חסכון עלות שנתית	חסכון בזמן
	דרישות	אמנם מבחינה כספית מדובר בעומס מינורי, אך איכותית מדובר על עומס לא מבוטל בהיבטים של אחריות, שמירת המידע באופן תקין, הפקתו ועוד.	-	-	1.00	-	-	ישירה		
תליית שלט בכניסה לאיזור רעש	דרישות	עלות רכישת השלט עצמו והתקנתו ; מניחים כי בכל מפעל יש לפחות שלט אחד.	100.0	5,000.0	1.00	500,000.0	208.3	ישירה		
	דרישות	עלות רכישת השלט עצמו והתקנתו ; מניחים כי בכל מפעל יש לפחות שלט אחד.	100.0	5,000.0	1.00	500,000.0	-	ישירה	-	208.3
	דרישות	התקנת השלט	17.5	5,000.0	0.50	43,750.0	52.1	עקיפה		
	דרישות	התקנת השלט	17.5	5,000.0	0.50	43,750.0	52.1	עקיפה	-	-
הדרכה לעובדים	דרישות	עלות שעת הדרכה לעובדים באמצעות מדריך חיצוני. הנחה : מבוצע באותם 20% של המפעלים המבצעים את הניטורים.	500.0	10,000.0	0.20	1,000,000.0	83.3	ישירה		
	דרישות	עלות שעת הדרכה לעובדים באמצעות מדריך חיצוני. הנחה : מבוצע באותם 20% של המפעלים המבצעים את הניטורים.	500.0	10,000.0	0.20	1,000,000.0	83.3	ישירה	-	-
	דרישות	ערך שעות העובדים ש'אובדות' בזמן ההדרכה (כמובן שיש להן במקביל ערך במניעת תחלואה)	35.0	106,000	0.80	2,968,000.0	3,533.3	עקיפה	-	-

הפעולה	דרישות/ בירוק	הסבר והערות על מהות הפעולה	ערך יחידת מדידה	תדירות (מופעים)	הסתברות	סה"כ עלות שנתית (שח)	סה"כ עלות שנתית (ימים)	עלות ישירה/ עקיפה	חסכון עלות שנתית	חסכון בזמן
	דרישות	ערך שעות העובדים ש'אובדות' בזמן ההדרכה (כמובן שיש להן במקביל ערך במניעת תחלואה)	35.0	106,000	0.80	2,968,000.0	3,533.3	עקיפה		
	דרישות	מדובר על מגוון אמצעי הגנה, לרבות הסטת עובדים מתחנה לתחנה, בידוד חדרים, אמצעים טכניים והנדסיים אחרים, שאין ביכולתנו להעריך את עלותם. על כל פנים, התקנות החדשות מציעות דרכים נוספות להפחית את הרעש המזיק ולכן בכל מקרה לא תהיה הכבדת נטל בהיטב זה.	-	-	-	-	-	ישירה		
	דרישות	מדובר על מגוון אמצעי הגנה, לרבות הסטת עובדים מתחנה לתחנה, בידוד חדרים, אמצעים טכניים והנדסיים אחרים, שאין ביכולתנו להעריך את עלותם. על כל פנים, התקנות החדשות מציעות דרכים נוספות להפחית את הרעש המזיק ולכן בכל מקרה להערכתנו לא תהיה הכבדת נטל בהיטב זה.	-	-	-	-	-	ישירה	-	-
	בירוק	ההנחה כי שירות רפואי מוסמך 'מבזבז' כחצי שעה בממוצע על עובד לצורך ניהול כרטיס הבדיקות שלו, בשנה.	17.5	86,000.0	1.00	1,505,000.0	1,791.7	ישירה		
	בירוק	ההנחה כי שירות רפואי מוסמך 'מבזבז' כחצי שעה בממוצע על עובד לצורך ניהול כרטיס הבדיקות שלו, כעת פעם בשנתיים במקום פעם בשנה.	17.5	86,000.0	0.50	752,500.0	895.8	ישירה	752,500	895.8
הנפקת פנקס בריאות לעובד	בירוק	כנ"ל, ביחס לעובדים חדשים.	17.5	20,000.0	1.00	350,000.0	416.7	ישירה	175,000	208.3

הפעולה	דרישות/ בירוק	הסבר והערות על מהות הפעולה	ערך יחידת מדידה	תדירות (מופעים)	הסתברות	סה"כ עלות שנתית (שח)	סה"כ עלות שנתית (ימים)	עלות ישירה/ עקיפה	חסכון עלות שנתית	חסכון בזמן
באמצעים פיזיים (מועבר למפעל)	בירוק	כנ"ל, ביחס לעובדים חדשים. אנו מניחים כי האפשרות להמיר את הפנקס לטופס דיגיטלי תצמצם את היקף הפנקסים הפיזיים לכל הפחית בכ-50%.	17.5	20,000.0	0.50	175,000.0	208.3	ישירה		
	בירוק	עלות הנפקת פנקס, לעובדים חדשים.	1.0	20,000.0	1.00	20,000.0	-	ישירה		
	בירוק	עלות הנפקת פנקס, לעובדים חדשים.	1.0	20,000.0	0.50	10,000.0	-	ישירה	10,000	-
קליטה והזנה של תוצאות בדיקות סביבתיות- תעסקותיות לתיק מפעל	דרישות	התהליך כרוך בעומס ביורוקרטי לא מבוטל המוטל בעיקר על האחות התעסוקתית (בקבלת הפרטים הנדרשים להכנת תיקים רפואיים לקראת הבדיקות ולקביעת תורים). הנחה: כשלוש שעות להזנת דו"ח לתיק מפעל.	105.0	10,000.0	0.10	105,000.0	125.0	ישירה		
	דרישות	התהליך כרוך בעומס ביורוקרטי לא מבוטל המוטל בעיקר על האחות התעסוקתית (בקבלת הפרטים הנדרשים להכנת תיקים רפואיים לקראת הבדיקות ולקביעת תורים). הנחה: כשלוש שעות להזנת דו"ח לתיק מפעל.	105.0	10,000.0	0.07	73,500.0	87.5	ישירה	31,500	37.5
שליחת הודעה על אי הופעה	בירוק		8.8	86,000.0	0.10	75,250.0	89.6	ישירה	56,437.5	67.2

הפעולה	דרישות/ בירוק	הסבר והערות על מהות הפעולה	ערך יחידת מדידה	תדירות (מופעים)	הסתברות	סה"כ עלות שנתית (שח)	סה"כ עלות שנתית (ימים)	עלות ישירה/ עקיפה	חסכון עלות שנתית	חסכון בזמן
של עובד לבדיקה למעסיק ולמפעא"ז	בירוק	כעת ההודעה צריכה להישלח למעסיק בלבד = צמצום משך הזמן של הפעולה, והפחתה של ההסתברות לפעם בשנתיים.	4.4	86,000.0	0.05	18,812.5	22.4	ישירה		
שליחת תוצאות בדיקות למעבדה לגיהות תעסוקתית	בירוק	פעולת השליחה של תוצאות הבדיקות למעבדה הארצית, לרבות מעקב וכו'.	17.5	10,000.0	0.10	17,500.0	20.8	ישירה		
	בירוק	פעולת השליחה של תוצאות הבדיקות למעבדה הארצית, לרבות מעקב וכו'.	17.5	10,000.0	0.07	12,250.0	14.6	ישירה	5,250	6.3
שמירה במשך 20 שנים	דרישות	עלות איכותית; ללא משמעות כספית ניכרת.				-	-	ישירה		
	דרישות	עלות איכותית; ללא משמעות כספית ניכרת.				-	-	ישירה	-	-
הודעה מאת מפעא"ז למעסיק על אי התאמה	בירוק	כיום ההודעה נדרשת להישלח באמצעות דואר רשום. גילמנו את עלות שליחת הדואר הרשום בערך שעת העובד.	35.0	82.0	1.00	2,870.0	3.4	ישירה	2,583	3.1

חשבון בזמן	חשבון עלות שנתית	עלות ישירה/ עקיפה	סה"כ עלות שנתית (ימים)	סה"כ עלות שנתית (שח)	הסתבר ות	תדירות (מופעים)	ערך יחידת מידה	הסבר והערות על מהות הפעולה	דרישות/ בירוק	הפעולה
		ישירה	0.3	287.0	1.00	82.0	3.5	ביטול החובה לשלוח את ההודעה באמצעות דואר רשום (=צמצום פרק הזמן שהעובד מבזבז על הפעולה עד לכמעט 0).	בירוק	לעבודה ברעש

2. סעיפי הכבדת נטל

תוספת בזמן	תוספת עלות שנתית	עלות ישירה/עקי פה	סה"כ עלות שנתית (ימים)	סה"כ עלות שנתית (ש)	הסתברו ת	תדירות (מופעים)	ערך יחידת מדידה	הסבר והערות על מהות הפעולה	דרישו ת/ בירוק	הפעולה
	-3,272,750	ישירה	-	6,545,500.0	0.50	26,182,000	0.5	הערכת עלות שימוש יומי באטמי אזניים לכמחצית מהעובדים. מעריכים כי עם שינוי התקנות תגדל במעט ההסתברות לשימוש בהן.	דרישו ת	שימוש באמצעי הגנה (אטמים/אזניים ת)
		ישירה	-	9,818,250.0	0.75	26,182,000	0.5	הערכת עלות שימוש יומי באטמי אזניים לכמחצית מהעובדים. מעריכים כי עם שינוי התקנות תגדל במעט ההסתברות לשימוש בהן.		
-566.7	-1,160,000	עקיפה	2,833.3	6,800,000.0	0.80	10,000.0	850.0	ערך שעת עבודה של מנהל הדואג לתיעוד ומנהל את התכנית להגנה על השמיעה. כיוון שנגזר מחובות כלליות לביצוע תכנית בטיחות, ההערכה היא כי 80% מהמפעלים מקיימים את החובה.	דרישו ת	חובת תיעוד תכנית הגנה על השמיעה
		עקיפה	3,400.0	8,160,000.0	0.80	10,000.0	1,020.0	הדרישה לתיעוד מדוקדק יותר של התכנית לתיעוד השמירה במקום אחוד יגזול, בהערכה שמרנית (מחמירה), פי 1.2 זמן.		
	-504,000	ישירה	-	-	-	10,000.0	1,200.0	אין חובה בתקנות הרעש כיום לבצע ניטור במקרה של חידוש או שינוי בתהליך או ציוד. מצד שני, ככל שמפעל אינו עובד ברעש או שעובד שאינו חשוף לרעש מזיק עבר לעבוד ברעש מזיק עקב שינוי בציוד או תהליכי עבודה, הרי שכבר נכלל בכלל האוניברסלי של צורך בביצוע ניטור כאשר יש חשש שעובדים חשופים לרעש מזיק, בין היתר בעקבות ציוד חדש או שינוי בתהליך קיים		ביצוע הערכת חשיפה ראשונית לרעש במקרה שינוי מהותי / ציוד חדש

תוספת בזמן	תוספת עלות שנתית	עלות ישירה/עקי פה	סה"כ עלות שנתית (ימים)	סה"כ עלות שנתית (ש)	הסתברו ת	תדירות (מופעים)	ערך יחידת מידה	הסבר והערות על מהות הפעולה	דרישו ת/ בירוק	הפעולה
		ישירה	-	504,000.0	0.04	10,000.0	1,200.0	עלות ישירה - תשלום לנעבדות על הערכת חשיפה ראשונית לרעש במקרה של ציוד חדש או שינוי משמעותי בתהליך (לפי הערכה 'שמרנית' של בלאי וחידוש ציוד של פעמיים בשנה ב-30 אחוז מהמפעלים, כלומר בלאי וחידושי תהליך משמעותיים פעם בשלוש שנים בכל המפעלים) לאחר הפחתה של 30 אחוז מהמפעלים המבצעים ניטורים עקב ביטול התוספת הראשונה		
		עקיפה	-		-	-	595.0	עלות זמן העבודה של המנהל או של עובד בכיר אחר, המלווה את אנשי המעבדה במהלך יום עבודה (לאחר הפחתה צפויה של 30 אחוז עקב ביטול התוספת הראשונה וריווח כאמור לעיל, פעם בשנתיים)		
-26.3	-44,100	עקיפה	26.3	44,100.0	0.04	10,000.0	105.0	עלות זמן העבודה של מנהל או עובד בכיר אחר המלווה את הבודק בזמן הערכת חשיפה ראשונית לרעש (בתחנה הספציפית בלבד)		
		עקיפה	-	-	-	-	70.0	עלות זמן העבודה האבוד של העובדים שאינם יכולים לעבוד בזמן שמתבצע הניטור.		
-662.5	-556,500	עקיפה	662.5	556,500.0	0.30	106,000.0	17.5	עלות זמן העבודה האבוד של העובדים שאינם יכולים לעבוד בזמן שמתבצעת הערכת חשיפה ראשונית לרעש (בתחנה הספציפית בלבד), הערכה שמרנית לפיה ניטור בתחנת עבודה יהווה הפרעה למחצית מהעובדים, בכ-30 אחוז מהמפעלים בהם היא מתבצעת, פעמיים בשנה		

תוספת בזמן	תוספת עלות שנתית	עלות ישירה/עקי פה	סה"כ עלות שנתית (ימים)	סה"כ עלות שנתית (ש)	הסתברו ת	תדירות (מופעים)	ערך יחידת מדידה	הסבר והערות על מהות הפעולה	דרישו ת/ בירוק	הפעולה
								התהליך כרוך בעומס ביורוקרטי לא מבוטל המוטל בעיקר על האחות התעסוקתית (בקבלת הפרטים הנדרשים להכנת תיקים רפואיים לקראת הבדיקות ולקביעת תורים). הנחה : כשלוש שעות להזנת דו"ח לתיק מפעל.	דרישו ת	עדכון תוצאות ניטור בתיק מפעל
		ישירה	-	-	-	10,000.0	26.3			
-13.1	-11,025	ישירה	13.1	11,025.0	0.04	10,000.0	26.3	כעת יהיה להזין כ-30% יותר ניטורים (אם כי הדוחות קצרים יותר היות ומדובר על הערכת חשיפה ראשונית לרעש בלבד). נניח כי משך הזמן כ-45 דק' בלבד.	דרישו ת	

נספח ב' – עומסים שלא ניתן להם מענה שלם במסגרת התכנית להפחתת הנטל

1. משיתוף הציבור (אך גם מצד מעסיקים ושירותי רפואה מוסמכים) עלה כי תיאום הבדיקות הרפואיות עצמן דורש זמן ומשאבים רבים. המעסיקים הציפו את הנטל הכרוך בתיאום בדיקות מול מספר קופות חולים (בהתאם לקופה אליה מוסיף העובד), ואילו הרופאים התעסקו תימים העירו בדבר הקושי לתאם את מועדי הביקור לצורך ביצוע בדיקות במפעלים.

בשלב זה התכנית המשרדית להפחתת הנטל אינה כוללת פתרון ייעודי לעומס זה, וזאת בשל קשיים יישומיים ותקציביים. בעבר נוסה פיילוט במסגרתו האחריות לביצוע הבדיקות התחלקה בין הקופות על בסיס גיאוגרפי, שאחת הקופות הייתה מבצעת את כלל הבדיקות התעסוקתיות הנדרשות באזור מסוים. הפיילוט נחל הצלחה אך הופסק בשל קשיי מימון וסיבות אחרות. המינהל סבור כי הפחתת תדירות הבדיקות הרפואיות (למעט חריגים) מאחת לשנה לאחת לשנתיים יהווה מענה חלקי לעומס הרגולטורי הגלום בתיאומי הבדיקות.

2. כפי שצוין בגוף הדו"ח, השירותים הרפואיים הצביעו על ניהול מאגר הנתונים של מפעלים העובדים ברעש מזיק זה כעומס שגוול מהם משאבים של זמן וכ"א. על מנת לחסוך זמן ומשאבים, התבקש על ידי הקופות להתחבר למאגר המידע הדיגיטלי שכבר מנוהל על ידי מעבדת מנהל הבטיחות, והכולל את המידע מהמעבדות המוסמכות על תוצאות הבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות במפעלים.

כפי שצוין לעיל, הרגולטור ציין כי קיימת בעייתיות במתן גישה למידע המנוהל במאגר המידע לגופים שאינם ממשלתיים, על כן מנהל הבטיחות מבצע עבודה להרחבת השיתוף של מאגר המידע ויתכן שיתאפשר בעתיד. הנושא ייבדק מול רשות התקשוב בחודשים הקרובים תוך כדי העבודה על תיקון התקנות. נראה כי שיתוף המאגר יוכל להוות הפחתת נטל ביורוקרטי משמעותי ביותר עבור השירותים הרפואיים המוסמכים.

3. עדכון קריטריון ההרחקה, שאינו מאוזן:

במסגרת הדיונים המקצועיים שקיים המינהל עם איגוד הרופאים התעסוקתיים בהסתדרות הרפואית, עלה כי קריטריון ההרחקה הקבוע היום בתקנות אינו מאפשר בפועל להגן על בריאותם של עובדים ברעש מזיק, ששמיעתם נפגעה: סעיף 11(ב) לתקנות קובע: "יראו עובד כמי שאינו מתאים להמשיך לעבוד ברעש מזיק, אם בבדיקה החוזרת נמצא אצלו אחד מאלה: (1) ירידה בכושר השמיעה התחושתית-עצבית, בשתי האוזניים מעל ל-30 דציבל בממוצע, בתדירויות של 1000, 2000, 3000 ו-4000 הרץ, הנוטה להחמרה מבדיקה חוזרת אחת לקודמתה...". יוצא אפוא כי רמת הירידה בשמיעה צריכה להיות גם מאד גדולה (ירידה של 30 דציבל בממוצע של 4 תדירים) וגם מאד מהירה (ירידה משמעותית בכושר השמיעה שהופיעה בפרק זמן של שנה¹⁵) על מנת להצדיק הרחקה.

ואולם, המציאות אינה עולה בקנה אחד עם דרישות אלה: על פי רוב, הידרדרות כה משמעותית בשמיעה אינה מתרחשת בפרק זמן קצר של שנה, כך שקיום הבדיקות באינטרוולים של שנה אינן מאפשרות להגיע לקריטריון ההרחקה. כך, לא משרתת התקנה את מטרתה הבסיסית ביותר, שמירה על בריאות העובדים ברעש מזיק.

לפי המידע שנמסר לרגולטור, את מיעוט ההרחקות ניתן להסביר באמצעות אי ההתאמה בין קריטריון ההרחקה

¹⁵ שנה – מאחר ובמצב הנוכחי זהו פרק הזמן הנדרש בין בדיקה אחת לשנייה.

המופיע בתקנה למהלך הפגיעה התעסוקתית בשמיעה: אין הצדקה חוקית להרחקת עובדים שזוהתה אצלם פגיעה משמעותית בשמיעה, מאחר והם לא עומדים בקריטריון ההרחקה הנוכחי. למשל: בחמש השנים מאז שהחלו לעבוד חלה הידרדרות משמעותית בשמיעתם, אך ההידרדרות מאז הבדיקה האחרונה – שבוצעה (לפי התקנות) לפני שנה – אינה גדולה דיה. מאחר והרחקה משמעותית בדרך כלל פגיעה בכושר ההשתכרות של העובד ולשון התקנה חד משמעית באשר לקריטריונים ה"לגיטימיים" להרחקה מעבודה מסיבה זו, אין לרופאים שיקול דעת אמתי ברצותם להרחיק מעבודה את המטופלים האלה, אף שהעמדה המקצועית, המגובה גם בנתונים שנאספו בארץ, אינה מתיישבת עם התקנה כלל.

זאת ועוד, רופאים המרחיקים עובד מעבודתו, לפי השיקול המקצועי העומד בסתירה לקריטריון ההרחקה בתקנה, עלולים להיתבע בשל החלטתם, על ידי עובד שהורחק וירצה לקבל פיצוי על הפגיעה בהכנסתו עקב ההרחקה ה"לא חוקית". היות והביטוח המכסה את הרופאים בקופות החולים ובגופים מקבילים, כולל כיסוי לעניין רשלנות רפואית ולא לעניין תביעה על נזק ממוני – כל עוד לא תוקנו התקנות, עלול להיווצר מצב של תמריץ שלילי להרחקת העובד.

נדרש אפוא לעדכן את קריטריון ההרחקה, באופן שיאזן בין זכותו של העובד להמשיך לעבוד ולהתפרנס (מניעת הרחקה שלא לצורך), לבין שמירה על בריאותו ושמירה על כושר ההשתכרות שלו בעבודה אחרת בהמשך חייו התעסוקתיים (הרחקה בשלב מאוחר מדי משמעותה המעשית היא התחרשות, המקשה מאוד על הישארות בשוק העבודה, ובמקרה הרע משמעה פרישה לחיים של ליקוי תפקודי).

תיקון חלקי למצב זה צפוי בעקבות תיקון ההגדרות בתקנה לרמות הפגיעה בכושר השמיעה המחייבות הרחקה וריווח תדירות הבדיקות הרפואיות לעובדים ברעש, בשלב הראשון מבדיקה אחת לשנה לבדיקה אחת לשנתיים. כאמור, בהמשך, יהיה צורך במעקב אחר המשמעויות של שינוי ההגדרות בתקנה בפועל, כדי להשיג את האיזון המיטבי בין המטרות המצוינות לעיל.

נספח ג' – הערות הציבור ומענה מטעם הרגולטור

1. בנוגע לדרישה לספק שני סוגים שונים של אטמי אוזניים לעובד - נא לפרט אם מדובר באטמים או אוזניות. כמו כן, ראוי להתייחס לנושא אכיפת השימוש באמצעי מיגון הללו. אין עוררין על חשיבות מניעת הרעש במקור, אך המבחן המעשי יהיה באספקת אמצעי מיגון מותאמים לצרכי/נוחות/יכולת תפקודית של העובדים (עובד שלא ישמע את ההוראות - יסיר את אמצעי המיגון וכדו').
מענה: מדובר על כלל אמצעי מיגון השמיעה הנמצאים בשימוש, כלומר גם על אטמים וגם על אוזניות – ובכל מקרה שני סוגי מגיני שמיעה לפי המלצתו המקצועית של בודק מוסמך או גהותן, מה גם שלעתים נדרש שימוש במיגון שמיעה כפול. לעניין האכיפה – אין ספק שמדובר בסוגיית ליבה של שמירה על בריאות העובד. במנותק מלשון התקנות, המינהל, יחד עם המוסד לבטיחות ולגהות, יעשה מאמץ לחיזוק והגברה של פעולות ההסברה בנושא, הן בתוך מקומות העבודה, והן באופן רחב יותר.
2. יש כיום טופס בדיקת כניסה לעבודה שכל הקופות משתמשות בו, והטופס תקף מדעית. מוצע להחיל אותו בבדיקת כניסה לעבודה בכל תקנה כולל תקנת רעש מזיק.
מענה: אין מניעה להכניס את הטופס כתוספת לתקנות, והדבר ישקל תוך כדי הליכי הניסוח הסופיים – אולם יש לו גם חיסרון: כל תיקון בטופס יחייב תיקון התקנה – הליך מורכב וארוך; בכל מקרה הוא אינו מייתר את המפגש הרפואי הראשון לפני תחילת עבודה ברעש, שנדרש להתבצע באופן פרונטאלי.
3. יש לשקול את יצירת תפקיד של בודק פנים מפעלי (כמו באביזרי הרמה), שיהיה בעל הכשרה שתידרש לצורך תפקיד זה בלבד (לא קורס גדול ומורכב), כאשר מוגדר מה מותר לבדוק לבדוק, באיזה צורה הוא אמור לבדוק. ציוד הבדיקה יהיה מכויל על ידי מעבדה מוסמכת לכויל ללא צורך שהבודק יהיה שייך למעבדה. הבודק יהיה כמו בבודק אביזרים פנים מפעלי - עובד המפעל בלבד.
מענה: הנושא ידון בנפרד במסגרת תקנות הבודקים המוסמכים, שכן הוא רלוונטי לכלל תחומי הבדיקה, ולא רק לתחום הרעש.
4. ביטול של כל התוספת עלול להיות פתח לצמצום המעקב הסביבתי של מקומות עבודה אחרי החשיפה של העובדים לרעש מזיק. הוא עלול להיות פתח להקטנת התמריץ של מקומות עבודה לשמור על תמונה עדכנית של מפלסי הרעש במקום העבודה, ולהפחתת הבקרה הרגולטורית על מקומות עבודה עקב התהליכים שבתוספת. הניטור משמש שומר סף ומהווה ממריץ להגנת העבודה ע"י נקיטה בצעדים הנדסיים, ניהוליים ואישיים. אין כל ניתוח רציני המתבסס על נתונים כדי להצדיק ביטול התוספת, והוא נשען על תגובות של פלח קטן מאוד של מקומות עבודה ועל התרשמות כללית ללא ניתוח מבוסס. לא נעשה ניתוח של בדיקות סביבתיות כדי לדעת מה אחוז המפעלים העונים לקריטריונים שבתוספת שבהם מפלסי הרעש אכן מצדיקים הסרתה או לא. קשה להיות בטוח שמקומות עבודה שהחובה תוסר מהם יפעלו על פי החלופה הכוללת צירוף של שעות עבודה מצטברות ועוצמת רעש גבוהה מהמותר, באותה מידה שהם פועלים היום עקב התוספת. אני סבור שההחלטה צריכה להישען על בסיס מוצק יותר בעזרת ניתוח כזה. יתכן וימצא כי יש מקום להסיר חלק מהתהליכים שבתוספת אבל לא את כולם.
מענה: לפי נתוני המעבדה הארצית לגהות, כ-50% מכלל הניטורים המבוצעים חוזרים עם תוצאות תקינות. עיקר הניטורים האלה מבוצעים במקומות עבודה מכוח התוספת הראשונה, ומכאן ההצדקה לביטולה. מעבר לכך, הממשלה מעודדת מעבר לכללים רגולטורים אוניברסליים, בניגוד לכאלה הנשענים על סוגים ספציפיים

של מפקחים (במקרה זה מקומות עבודה או סוגים של עבודות). העומס על השירותים התעסוקתיים המוסמכים והעובדים, והעלויות הישירות והעקיפות על המעסיקים אינן מוצדקות באוכלוסייה זו, שאינה קטנה. כמו כן, אין בידי הרגולטור כל אינדיקציה לכך שעצם הכללתם של מקומות מסוימים בתוספת מביאה לביצוע הניטורים באותם מקומות/פעילויות.

5. לא ברורה לי ההקלה המאפשרת לבצע את הבדיקה הראשונית עד חודש לאחר תחילת העבודה. לאחר שהעובד כבר נחשף, יתכן שכבר משתנה סף השמיעה, לפחות זמנית וזה יקשה על אומדן השמיעה הבסיסית של העובד. לא ברור למה אי אפשר לוודא בדיקה קודם ההעסקה. מבקש לראות דוגמאות בעולם להקלה כזו.

מענה: ההצעה נועדה לאזן בין שיקולים בריאותיים ושיקולים מעשיים. בפועל, הדרישה לביצוע הבדיקה טרם הכניסה לעבודה פעמים רבות אינה ישימה, בשל זמני המתנה ארוכים מאוד לביצוע הבדיקה. עמידה דווקנית על עיקרון זה עלולה לעכב את כניסת העובד לעבודה ולפגוע בו ובמעסיק כאחד ואף לגרום, במקרים מסוימים, לכך שהעובד יפסיד את העבודה שהוצעה לו, מחמת אי היכולת להיבדק בקבועי זמן קצרים. הצוות המקצועי שבחן את התקנות סבור כי הסיכון שבמתן מרווח של חודש לביצוע הבדיקה נמוך יחסית, ברוב מכריע של אוכלוסיית העובדים ברעש. יש צדק בטענה כי הסיכון עשוי להיות גדול יותר ביחס לעובדים שלא עבדו ברעש משך תקופה ארוכה טרם כניסתם לעבודה חדשה ברעש, או בעובדים בתנאי חשיפה חריגה לרעש תעסוקתי – והנושא ייבחן ויינתן לו מענה במסגרת ניסוח התקנות.

6. מוצע לקבל את בדיקות השמיעה מניידת השמיעה בכפוף לקבלת כתב וס"ר (קרי, קבלת הבדיקות עם וס"ר חתום מהניידות במדיה דיגיטלית שתשוקף ישירות בתיק העובד). שירות הניידות חייב להיות מלא, כלומר: צריך תמיד לכלול הערכת רופא והנפקת פנקס (סיום התהליך) הרי מדובר בשירות בתשלום - צריך להיות שירות הולם. כמו כן, עובדים שהופנו ע"י רופא הניידת למכון יופנו במקביל ע"י המעסיק למרפאות הקופה רצוי עם בדיקת המכון (להערכה/דווח מחלת מקצוע/מעקב בירור וכו')

מענה: לא נראה שהריבון צריך להתערב במערכות היחסים בין הקופות והשירותים המוסמכים. מעורבות הריבון מסתכמת במקרה דנן בדרישות מקצועיות להסמכת השירותים התעסוקתיים המוסמכים ובבקרה מקצועית על איכות עבודתם.

7. מה הנוהל לגבי אדם שיש ברשותו מכשיר שמיעה. האם יבצע את הבדיקה בלי או עם מכשיר שמיעה?
מענה: העובד צריך להיבדק באותו המצב בו הוא עובד או צפוי לעבוד. אם הוא משתמש במכשיר שמיעה בעבודה – עליו להיבדק איתו.

8. כל נושא המעקב אחרי פנקסי הבריאות מאוד מורכב, חייבת להיות דרך למחשב את הנושא, שכל מעביד יוכל לראות סטטוס של העובדים מבחינה כשירות רפואית, שהמידע יעבור בצורה דיגיטלית מסודרת.
מענה: המשרד מסכים יש כי צורך דחוף בהסדרת הנושא, אך קשיים טכניים ודרישות של שמירת סודיות העובדים - לא מאפשרים להציע פתרון חלופי בעת הזאת.

9. לא ברור האם אדם שמשמש בציד מגן אישי ונמצא בסביבת רעש של 88 דציבלים יכול לעבוד 8 שעות בתחנת העבודה במידה והוא משתמש בציד מגן אישי.

מענה: הנחת העבודה היא שהשימוש במיגון שמיעה אינו מושלם, ולכן נדרשת הפחתה של הרעש בהתעלם משימוש בציד המגן האישי. עוד בהקשר זה יש להזכיר, כי השימוש בציד מגן הוא בבחינת 'קו ההגנה האחרון'

לשמירה על שמיעתו של העובד, ולכן הסתמכות עליו מהווה תמריץ שלילי לטיפול במקורות הרעש. התקנות שואפות ליצור למעסיקים תמריץ לבצע שינויים נדרשים כמו אמצעי מיגון הנדסיים והפחתת חשיפה במקור באמצעות חיוב שלהם בנוקי העובדים ששמיעתם נפגעה בעבודה.

10. ניתן לרווח את הבדיקות הרפואיות אף יותר, עד לכדי אחת ל-5 שנים.

מענה: לא ברור מה הביסוס של הטענה. ריווח של בדיקות ל-5 שנים אינו מקובל ברגולציה בעולם ועלול לגרום לפגיעה משמעותית בשמיעה של עובדים החשופים לרעש בפרק הזמן שבין הבדיקות. דו"ח הפחתת הנטל מתייחס לאפשרות של הערכה מחדש של אפקטיביות הריווח של הבדיקות מבדיקה אחת לשנה לאחת לשנתיים (והרחבת הריווח אף מעבר לכך), אם הנתונים יצביעו על כך שזה צעד מועיל ונכון, בתחילה כפיילוט.

11. אנו תומכים בכך שהבדיקות הרפואיות לעובד תערכנה אחת לשנתיים במקום אחת לשנה, אך מבקשים לסייג זאת מכמה סיבות. ראשית, הפחתת תדירות הבדיקות חייבת להיות מבוססת על מידע אמפירי, מתוך היסטורית בדיקות שמיעה הקיימת במערכות השירותים הרפואיים ולא על בסיס הצורך בהפחתת הנטל הרגולטורי. ככל ששיעורי הירידה בשמיעה הצפויים בעקבות הפחתת תדירות בדיקות השמיעה ב 50%- יהיו דומים לאלה הצפויים לאחר שנה, לא צפויה עליה המספר "מורחקים" מחשיפה ולא צפויה עליה במספר ההפניות לבדיקות שמיעה במכונים אודיולוגיים. אך, אם שיעורי הירידה בשמיעה גבוהים יותר במעקב בתדירות הנמוכה, צפוי שיותר עובדים יופנו למכונים אודיולוגיים, דבר שייצר עומס על המכונים, עיכוב בביצוע הבדיקות הללו, עומס חוזר על המרפאות התעסוקתיות בהשלמת הבדיקה התקופתית ותקופות ארוכות מידי שבהן עובדים ממשיכים בחשיפה לרעש מזיק ללא אישור. כך צפוי כי לא ניתן יהיה לעמוד בפרק הזמן (חודשיים) המאושר להמתנה להשלמת הבדיקה התקופתית וכן צפויה עליה במספר "המורחקים" מחשיפה, לנוכח העובדה שלא חל שינוי בהנחיות אגף הפיקוח על העבודה לרופאים תעסוקתיים (הקריטריונים לפסילת עובדים מלהתחיל/להמשיך לעבוד ברעש מזיק מתאריך 11.19.2007).

מענה: ההמלצה מבוססת על סקירת ספרות ועל עבודתו של פרופ' כראל ז"ל עם נתונים מהארץ. כמובן שתיבחן בקפידה ההשפעה על מס' ההרחקות ואם (באופן מפתיע) תהיה עלייה משמעותית בשכיחותן, שנראה שנובעת מן הריווח – הצעד כולו יישקל מחדש. יצוין כי התקנות החדשות כוללות עדכון של ההנחיות שהוזכרו משנת 2007, שכעת יהיו חלק אינטגרלי מחקיקת המשנה.

12. אנו לא תומכים כי בשלב זה יתאפשר לרופא גם לקבוע מועד בדיקה חוזרת מאוחר יותר.

מענה: הזמנים לבדיקה חוזרת יוגדרו בתקנה ולא יהיו לשיקול דעת רופא בודק ככל שהדבר נוגע לריווח גדול יותר של תדירותן (רק ציפוף, קרי קיום בדיקה חוזרת מוקדמת יותר מאשר המינימום הנדרש).

13. לא ראיתי התייחסות לנושא הגיל. לא הגיוני כי היחס לעובדים צעירים ולעובדים מבוגרים מאוד יהיה אותו הדבר, הפיזיולוגיה שונה וההנחיות צריכות להיות בהתאם, אני חושב שיש צורך לבחון מבחינה רפואית בגיל מבוגר יותר בצורה פחות תכופה, לא ראיתי הרבה שינויים אצל עובדים מבוגרים אשר שלחתי לבדיקות רפואיות במצב הכשירות מבחינת השמיעה במקרה שלא חל שינוי בסביבת העבודה, השינויים המשמעותיים היו אצל העובדים הצעירים.

מענה: האמירה אינה מבוססת מדעית; הגיל המבוגר מתאפיין בפגיעה סנסוריאורלית בשמיעה במנגנון של פרסביאקוזיס, שאינה קשורה לפגיעה במנגנון של חשיפה לרעש (NIHL).

14. אין ריווח בבדיקות הרפואיות למרות שרשום שיבוצעו כל שנתיים כתוב שבשנים הראשונות העובד יבצע בכל שנה (ואיזה עובד היום נמצא יותר ממספר שנים באותו מקום עבודה?) מה שבעצם משאיר את התקנה.
- מענה:** רוב העובדים לא עוברים מקום עבודה כל שנתיים. מטרת הבדיקה היותר אינטנסיבית בתחילת העבודה היא לעלות על נזק שמיעתי כבר בתחילת הדרך, כאשר יש פחות ניסיון לעובד ואולי פחות שימוש באמצעי המיגון. בנוסף, יצירת מטריצה מורכבת של תדירויות בדיקה כתלות בעוצמת הרעש, בוודאי כשאותו עובד יכול לעבוד בכמה תחנות עבודה עם רמות חשיפה שונות לרעש באותו מקום עבודה – נראית כפתרון לא מאוד ישים ברמה המעשית. במובן זה, עדיפה בהירות וודאות רגולטורית שאינה מדויקת לחלוטין, על פני דיוק רגולטורי לכאורה, היוצר חוסר ודאות וחוסר בהירות במידה רבה מאוד ושאינו לו מקבילה ברגולציה ממקומות אחרים בעולם.
15. אין התייחסות בתקנה לעוצמת הרעש בהיבט תדירות הבדיקות הרפואיות – עובד החשוף לרעש מזיק של 85 דציבל ועובד החשוף לרעש של 100 דציבל מבצעים את אותה תדירות בדיקה למרות שעוצמת הרעש גדולה פי 32 (במידה והיה זה היה דוחף את המפעלים לטפל במקור להפחיתו ובכך להקטין את תדירות הבדיקות).
- מענה:** במקרה כזה, הואיל וה-TWA הוא אחד, משך החשיפה לרעש בעבודה יהיה גם 1/32. החשיפה המשוקללת נכונה לכל רמות החשיפה (למעט רעש התקפי). כמו כן, במידה שמתאר החשיפה לרעש חריג, יכול הרופא התעסוקתי, לפי שיקול דעתו, לצמצם את הריווח בין מועדי הבדיקה.
16. יש לאפשר למפעל להצהיר כי לא חל שינוי בתהליכי העבודה במקום בדיקה של המפעל כל שנתיים (אם הקריאה הקודמת הייתה בתחום מסוים), אם לא חלו שינויים מהותיים בסביבת העבודה או בתהליכי הייצור אין סיבה שיהיה שינוי משמעותי במפלס הרעש, ובכל מקרה אם לא חל שינוי משמעותי גם לא נדרש מטעם המעביד לשנות שום דבר.
- מענה:** הטענה כאילו היעדר שינוי בסביבת העבודה גוזר בהכרח היעדר שינוי במפלס הרעש אינה נכונה. הטענה לא נכונה ביחס לשום גורם חשיפה בסקר המקדים, וממילא לא נכונה גם בהקשר של רעש מזיק. מדובר בבדיקה אשר מגינה גם על העובד וגם על המעביד, ולכן לא יהיה נכון להימנע ממנה.
17. אין ריווח של ניטורי הרעש; נהפוך הוא, הוכנס שכל שינוי תהליך/מכונה חדשה ידרוש ביצוע ניטור מה שלא קיים בתקנה הישנה.
- מענה:** התקנות הנוכחיות קובעות כי יש לבצע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות לכל הפחות אחת לשנתיים, **או בכל מועד אחר עליו יחליט מפע"ר**. הדרישה לבצע את הבדיקות גם בעת שינוי מהותי בתהליך קיים או עם כניסת ציוד חדש אינה מופיעה בתקנות רעש מזיק במתכונתן הנוכחית, אם כי בתקנות הניטור, העוסקות בניטור חומרים כימיים וביולוגיים. הרגולטור מצא לנכון להשוות את התנאים במפורש, על מנת למנוע מצב שבו תחלופה שנתיים בטרם תיבדק סביבת העבודה בתחנה חדשה שיש בה חשש לעבודה ברעש מזיק.
- יש לציין כי דרישה זו כלולה במידה רבה בלשון התקנות כבר היום – היות ויש לבצע את הניטור במצבים שבהם "יש יסוד סביר להניח שעובדים בו ברעש מזיק" – וברור כי מצבים אלה כוללים כניסתו של ציוד חדש או שינוי מהותי בתהליך שמעלים יסוד סביר לכך שיחשפו עובדים לרעש מזיק. עוד יש להדגיש, כי השלב הראשון בביצוע הבדיקה הסביבתית-תעסוקתית הוא ביצוע סקר מקדים – שרק במידה וממצאיו יצריכו זאת – תחול החובה לבצע את הבדיקה הסביבתית-תעסוקתית במלואה. עוד יודגש, כי בדיקה זו, במידה והסקר המקדים מחייב אותה, תבוצע אך ורק בתחנה הרלוונטית, ולא בכלל המפעל. הנחיה זו נכונה באופן כללי לגבי ביצוע הבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות לרעש.

במקביל, וכפי שכבר צוין לעיל, נבחנת במסגרת עבודה על תקנות להסמכת בודקים מוסמכים האפשרות לאפשר למפעלים ומקומות עבודה לעשות שימוש בבודק פנים מפעלי לרעש, באופן שעשוי לצמצם את הצורך להתקשר עם בודק ומעבדה לצורך ביצוע הבדיקות. לבסוף, המינהל יעדכן את הנוהל הקיים למתן אפשרות לריווח, שמשיתוף הציבור עלה שמידת השימוש בו מצד המפוקחים הינה מוגבלת, יתכן בשל חוסר בהירות מספקת. ראו להלן במענה להערה 18.

18. יש לרווח דרישה לסקר מקדים ולהעמידה על 5 שנים (אחת לשנתיים במצב הקיים) למפעל שהוא סטטי באופיו, בכפוף להצהרת מעסיק שלא חל שינוי מהותי באופי הפעילות. **מענה :** התקנות מאפשרות, גם כיום, ועוד יותר מכך בנוסחן החדש, ריווח של הבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות וממילא גם של הניטורים. כאמור בגוף הדו"ח, בשלב זה הוסכם כי יש להותיר את תדירות הבדיקות על כנה, קרי, אחת לשנתיים, דבר שגם עולה בקנה אחד עם תדירות הבדיקות הרפואיות ועל כן יש בו הגיון רב; ואולם, הוסכם גם כי ייקבעו בנוהל קריטריונים סדורים שעמידה בהם (באופן עצמאי או מצטבר כפי שיקבע) תהווה הצדקה למתן אפשרות לריווח של תדירות הניטורים¹⁶, וביניהם: **מקומות עבודה בעלי אופי סטטי מובהק (כלומר – ללא שינוי)**; מקומות עבודה שידגימו סטטיות ומפלסי רעש קבועים ללא יכולת מעשית להפחתתם באמצעים הנדסיים סבירים; קיום מאמצים הנדסיים של מקום העבודה להפחתת חשיפות; סוגים מסוימים של מקומות עבודה; היעדר הרחקות; היעדר עדויות לפגיעה בשמיעת העובדים.

¹⁶ אנשי המקצוע עמם נועץ הרגולטור המליצו לנתח את בסיס הנתונים של המעבדה הארצית למהות על מנת לבסס את מקצת הקריטריונים המוצעים על מידע אמפירי שנאסף. יחד עם זאת, עבודה שכזו עשויה לארוך חודשים רבים. לכן הוסכם בשלב זה להתמקד בקריטריונים שניתן להסכים עליהם באופן כללי.